

Domoljub

Ljubljani, 15. decembra 1937

Leto 50 • Štev. 50

Nadžkoš dr. Anton Bauer

Dne 7. decembra 1937 ob 4 popoldne je umrl v Zagrebu zagrebski nadškof in hrvatski metropolit 82 letni dr. Anton Bauer. Zadnje čase je pokojnik bolehal, vendar je njegova smrt prišla nepričakovano.

Veliki pokojnik se je rodil v Breznici v avstrijsko-hrvatskem Burgenlandu kot otrok družine, ki je štela 15 otrok. Semenišče je dovršil v Zagrebu, na Dunaju pa je napravil doktorat. Od leta 1887 do 1911 je bil profesor na zagrebskem vseučilišču. Leta 1911 je bil imenovan za pomočnika zagrebskega nadškofa, a leta 1914, po smrti nadškofa Posiloviča, je dr. Bauer postal zagrebski nadškof in metropolit Hrvatske in Slavonije.

Z nadškofom dr. Bauerjem lega v grob zvest in neomahljiv borec za pravice božjega kraljestva na tem svetu. Hrvatom pa je bil zgled iskrenega rodoljuba, ki je vse svoje sile in tudi denarna sredstva posvetil napredku njihove znanosti in umetnosti. Pod njegovim vodstvom se je jugoslovanski katoliški episkopat in z njim ves katolicizem predstavil jugoslovanskemu svetu v tisti veliki luči, ki povsod vzbudi spoštovanje, v kakih posebnih razmerah pa tudi strupeno nasprotovanje. Borbeno je bilo njegovo življenje in značajno, zato se od njegovega trupla ves resnično kulturni jugoslovanski svet poslavlja s spoštovanjem. Nadškofa dr. Bauerja so pokopali zelo slovesno pretekli ponedeljek. Uvrstimo ga med tiste velike može, ki so vredni stoletnega spomina, in molimo za mir njegove duše!

Truplo velikega pokojnika so v ponedeljek, dne 13. decembra pokopali z velikimi slovesnostmi v zagrebski katedrali. Pogreba se je udeležil zastopnik kralja Petra, vsi jugoslovanski škofje, spremljani od drugih cerkvenih do-

† Nadškof dr. Ante Bauer.

stojanstvenikov, štirje ministri, zastopstva vojnih, civilnih in samoupravnih uradov, nepregledna vrsta organizacij z nad 200 zastavami in ogromna množica hrvaškega ljudstva, ki se je hotelo še enkrat pokloniti svojemu nadpastirju. Pogrebne svečanosti so trajale od devetih dopoldne do pol ena popoldne. Slovence so zastopali pri pogrebu škofa dr. g. Rožman in dr. Tomažič, ljubljanski župan dr. Adlešič in kanonika dr. Kimovec in dr. Zerjav.

Kakšne in koliko strank?

Ponovno smo bili že povedali, da ni več strank v narodu še nobena nesreča, ker je to le pojav demokratičnega političnega življenja, zato tisti, ki javkajo nad »narodovo neslogo« kratko in malo političnega življenja ne razumejo. Ta »narodna nesloga« je celo potrebna, kajti naša politična zgodovina nas uči, da smo bili tedaj najbolj na tleh, ko smo bili »složni«. Stvar ljudstva samega in njegove politične zrelosti je, koliko strank si osnuje in prav nikogar

drugega, kajti nihče na svetu nima pravice v tem pogledu ljudstvu kaj komandirati. Zato smatramo ukrep diktature, ki je razpustila leta 1929 vse politične stranke, za nasilstvo in prav tako nepravilčen je sedaj veljavni zakon, ki ljudstvu predpisuje, kdaj in kako in kakšne politične stranke si sme ustanovljati. Ta zakon bi moral čim prej izginiti in dovoljena bi morala biti ljudstvu v tem pogledu svoboda. Državna oblast bi smela prepovedati le take

stranke, ki so nevarne današnjemu družabnemu redu in osnovnim načelom kulture in ki hočejo ustoličiti svojo diktaturo z nasiljem. To bi bili praktično pri nas samo fašistična in komunistična stranka. Ti dve zlasti še iz razloga, ker vemo, da sta povsod, čim sta prišli do oblasti, takoj s skrajno surovostjo zadržili vse najosnovnejše pravice ljudstva in posameznikov ter uvedli nasilno komando peščice posameznikov. Edino take stranke, ki res resno ogrožajo ljudstvo in njegove osnovne pravice, so v škodo celokupnosti, zato bi jih morala državna oblast prepovedati.

Vse druge stranke bi morale biti pa dovoljene, kajti stvar ljudstva samega je, kakšne stranke si izbira. Politična stranka je — kakor smo že poudarili — skupina ljudi, ki imajo enake ali vsaj zelo slične nazore glede vodstva javnih zadev, zato mi nima nihče pravice predpisovati kako morata ali kako ne smem misliti o davkih, o šolstvu, o zunanji politiki itd. itd.

Samo ob sebi je pa umevno, da prevelika strankarska razdrobljenost ljudstvu nikoli ni v korist, kajti stranke z enim, dvemi poslanci ali pa celo brez njih, ne morejo dosežati nobenih uspehov in samo drobne narodno silo in slabe njegovo udarno in notranjo moč. Angleži so velik narod, lahko bi dejali, da obvladujejo danes skoraj pol sveta, pa izhajajo s tremi strankami, to je, konservativno, liberalno in delavsko. Tudi mi Slovenci smo imeli pred vojno samo tri stranke: SLS, liberalce in socialiste in šele po vojni si je vsak pustolovec domišljaj, da je poklican za voditelja posebne politične stranke. Toda to je stvar ljudstva samega in njegove politične zrelosti, da ne drobi v svojo škodo svojih sil, temveč jih osredotoči le na par strank, dočim se oblast v to nima vtikati, kajti oblast bi morala biti le izvrševalec volje ljudstva, ne pa njegov žandar.

Velika politična nezrelost se kaže v tem, če hočemo ustanoviti za vsako drobnarijo posebno politično stranko. Kar nas loči, to so le temeljna vprašanja, načelni splošni pogledi na vodstvo javnih zadev. Ali smo za resnično demokracijo ali nismo, to je temeljno vprašanje in glede tega bodo eni trdili, da so brezpogojni demokratje, drugi se pa očitno sicer ne bodo upali zanikovati demokracije, temveč bodo slepomišlili z raznimi frazami, da za popolno demokracijo »ljudstvo še ni čisto zrelo«, da razne okoliščine zaenkrat »še ne dovoljujejo uvesti popolne demokracije« itd., tretji so pa sploh načelni nasprotniki demokracije, kakor n. pr. komunisti in fašisti. Imamo torej v tem pogledu načelno le tri smeri in skupine. Kakaj bi se torej tista skupina, ki je za demokracijo, še drobila na tri, štiri stranke, kajti podrobno, kako naj se demokracija v posameznostih uveljavi, to se lahko pomeni tista stranka, ki je zanjo, sama med seboj in ni tre-

Slovenska akademija znanosti in umetnosti

Stiri pomembne kulturne ustanove imamo Sloveni: vseučilišče, Narodno gledališče, Narodno galerijo in Narodni muzej v Ljubljani. Tem štirim ustanovam pa se je v soboto dopoldne pridružila peta, v vrsti slovenskih ustanov najpomembnejša, b kateri je naš narod strmel že več stoletij in za njo izpričal popolno kulturno zrelost: Slovenci smo dobili po prizadevanju naših najodličnejših kulturnih delavcev, vseučiliških profesorjev kot vrhunce našega narodnega ustvarjanja in prizadevanja in kot izpričevalo za samostojnost našega duha, naše misli in naše besede Akademijo znanosti in umetnosti.

V soboto, 11. decembra dopoldne, na obletnico Cankarjeve smrti, ob 11 se je sesel zbor zastopnikov naše znanosti in umetnosti v Narodnem domu na Aleksandrovi cesti k ustanovitvi Akademije znanosti in umetnosti. Zboru je prisostvovalo vseh sedem prvih pravih članov, kakor to določajo pravila, in sicer za prvi razred štirje vseučiliški profesorji: Aleš Ušeničnik, Rajko Nahtigal, Fran Klarič in Miško Kes, za ostale tri razrede pa po en član organizator: vseuč. prof. Gregor Krek ter Bihard Zupančič in pesnik Oton Zupančič. Do izvolitve predsednika Akademije znanosti in umetnosti ostane kot starostni predsednik g. Aleš Ušeničnik.

Poslane so bile vdanostne brezjavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vel. kraljici Mariji-materi, Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu; pozdravne besede gg. kraljevima namestnikoma K. Slankoviča in I. Peroviču, kraljevi vladji, posebej še ministru prosvete, predsedniku senata in narodne skupščine, slovenskim senatorjem in poslanecem, bratški pozdravi pa so bili poslani belgrajski in zagrebški akademiji znanosti. Po zboru je posebna delegacija šla k g. banu dr. Natlačenju.

Akademija znanosti in umetnosti ima štiri razrede, ki obsegajo znanosti in umetnosti v temle redu, prvi modroslovje, jezikoslovje, filologijo in zgodovino; drugi pravne, družabne in gospodarske vede; tretji razred pa računo, matematično, tehnično, prirodoslovno in zdravniško znanost; četrty razred je umetniški (leposlovje, glasba, elikarstvo, likovna umetnost, stavbarstvo). Člani akademije so redni, (največ jih more biti 80), ali dopisni (največ 60), ali pa častni. Za izvolitev je potrebna najstrožja znanstvena ali umetniška presoja, ki mora izkazati samostojnost ustvarjanja.

Delo akademije se objavlja v posebnih izdajah, kjer so sorodne stroke združene pod skupnimi in enotnimi naslovi. Akademiji načeljuje predsednik, ki ga nadomestuje glavni tajnik, oba sta izvoljena za tri leta, posamezne razrede pa vodijo razredni tajniki, ki jih volijo vsako leto. Ti funkcionarji skupaj tvorijo predsedstvo akademije. Ob zaključku vsakega poslovnega leta se vrši svečan javen zbor akademije s poročilom o delovanju akademije v preteklem letu, s sprejemom novih članov in s predavanjem o novih aktualnih znanstvenih in umetniških problemih.

Ze okraj pred desetimi leti je vsa naša javnost pozdravila gibanje za Akademijo znanosti in umetnosti ter za Narodno galerijo. Narodna galerija, za katero je bilo treba mnogo poštirovnega dela in doeti sredstev, že dalj časa dostojno in in častno kaže, kaj so naši umetniški tvorci lepega ustvarili. Akademija znanosti in umetnosti hoče združiti v osrednjo organizacijo s trdnim delovnim načrtom posamezna, že dosedaj delujoča stroga znanstvena prizadevanja in da se more lotiti velikih znanstvenih nalog, ki jih more samo s kolektivnim delom pričeti in izvršiti. Njena prva skrb bo, da častno reprezentira našo znanost in umetnost tudi v mednarodni tekmi.

Skromno in tito je bila ustanovljena Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani, najvišje priznanje naše kulturne zrelosti, sad žleha in živalnega prizadevanja poštirovnih duševnih delavcev in znanstvenikov. Želimo, naj Akademija znanosti in umetnosti dela, živi in uspeva za procvit in boljše življenje našega naroda.

Ne bomo pa pozabili, da je bila ustanovitev Akademije omogočena tedaj, ko so naš narod v areditcu države zastopali njegovi voditelji in zagovorniki, katerim bo danes kdo hotel odrekati ljubezen do slovenstva in vero vanj.

„Zobobol...“

se lahko olajša z nekoliko tabletami Veramon. Veramon, ki je zasnovan na znanstvenih predpisih, prežene bolečine, a je obenem popolnoma neškodljiv.

VERAMON
Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami.

Uglas. reg. pod št. 67 od št. 1. 1932.

ZAHTEVAJTE POVSOD „DOMOLJUBA“!

Strašno divjanje živinske kuge

Iz Severne Afrike je na Francosko zašla živalska kuga, ki se je potem razširila tudi po Nemčiji, Švici, Belgiji ter ogroža tudi druge države. Z večjim ali manjšim uspehom zatirajo slinavko na Nemškem, čeprav je ta kužna bolezen tudi tukaj napravila velikanske škodo. Dne 6. decembra je izšlo nemško uradno poročilo, kako se je kuga na gobcih in parkljih razširila po nemški državi. Na podlagi tega uradnega poročila je bilo dne 1. decembra v vsej Nemčiji okuženih 12.128 hlevov v 1375 nemških občinah. — Od zadnjega uradnega poročila, ki je izšlo dne 15. novembra, je kuga zašla v 7771 živalskih hlevov več in je bila od tedaj pa do 1. decembra na novo

prizadeti 721 občin. Prav hudo so prizadeti kraji ob Severnem morju, še bolj je ta bolezen prišla zahodno Nemčijo okoli Düsseldorfa, najhuje pa tiste nemške kraje, ki so blizu francoske meje ob Loreni in Alzaciji. Medtem ko so drugod bolezen skoraj zatrli, ali vsaj ustavili, se pa kuga v teh krajih še širi, dasi je nemška oblast izdala kar krute odredbe za pobijanje te kužne bolezni.

Šilno pa divja kuga v francoški Alzaciji in Loreni. Te kraje je zajela bolezen tako hudo zaradi tega, ker so semkaj pošiljali za vojaško posadko meso iz pariških klavnin. Meso pa je bilo okuženo, saj je prišlo od govedi, ki je prišla iz okužene Afrike. Najhuje je prizadeta Spodnja Alzacija, kjer je več kakor ena četrtna živine že zbolela. Manj je prizadeta Lorena, kjer je bolne manj kakor ena četrtna živine. Hudo je tudi to, da se je bolezen lotila še prašičev in ovac. V Spodnji Alzaciji je od 15. novembra do 1. decembra poginilo 1211 glav obolele govedi. Škoda je še večja zaradi tega, ker kmetje ne dobivajo sedaj ne mesa ne mleka in nimajo več delavne živine. Vojaška oblast je hotela kmetom posoditi konje, a se je bolezen druge vrste pokazala tudi pri konjih, tako da so kmetje res hudo udarjeni. Kuga se širi tudi proti Srednji Evropi. Ni izključeno, da pride tudi v našo deželo. Zato opozarjamo živinorejce, naj bodo previdni, da tudi v naši deželi ne nastane škoda, kakor je drugod.

Kmetje! Izšel je koledar Kmečke zveze, vaše stanovske organizacije. Segajte po njem — znak je vaše stanovske pripadnosti!

GOSPODARJI GOSPODINJEI

MANUFAKTURNA TRGOVINA

Janko Češnik

LJUBLJANA - LINGARJEVA UL.

Vas nudi vsakovrstno oblačilno blago po najnižjih cenah. Velika izbira blaga za nevestine opreme!

Najnovejše svilene rute in serpi!

ba, da bi se zato že cepila na tri, štiri posebne stranke.

Nedavno smo zapisali, da morajo vezati pristaše posameznih strank le vrhovna načela, glede katerih ne more in ne sme biti sploh nobenega oklevanja in razpravljanja, glede podrobnosti je pa lahko v eni in isti stranki kolikor hoče posebnih mnenj in nazorov. Čim bolj se v kaki stranki krešejo nazori, tem več življenja je v njej, tem bolj zdrava je in tem trdnjša. Stvar politične vzgoje ljudstva pa je, da zaradi tega, ker sem glede kake podrobnosti drugačnega mnenja nego predsednik naše krajevne politične organizacije, še ne bom stranke zapustil in izdal s tem svojega — vrhovnega načela. Enako pa ravna tudi predsednik organizacije skrajno nedemokratično, če bo moža, ki bo zastopal glede kakih vprašanj svoje mnenje, a v okviru vrhovnih načel, pro-

glašai že za »rovarja«, »odpadnika«, »hujska-čca« itd.

Politične stranke so torej zadeva, ki se tiče ljudstva samega in nikogar drugega. Samo v korist ljudstva je, da ne drobi svojih sil v preveč političnih strank, temveč da se vse, kar je istega mnenja glede vrhovnih načel pri vodstvu javnih zadev, združi v enotne in trdne politične stranke. Vrhovna načela so namreč tisto, kar stranke veže in »druži, ne pa osebe. Osebe so od danes do jutri, osebe lahko delajo dobro ali se tudi motijo in uidejo na stran pota, to kar ostane in kar drži, so pa samo načela. Preden si pa končno naša načela podrobneje ogledamo, bo pa menda dobro, če si ogledamo še, kako je pri nas do izoblikovanja teh načel sploh prišlo, kajti mnogo laže in bolje bomo potem razumevali tudi načela sama.

KAJ JE NOVEGA

DOMAČE NOVICE

d Ohranite vašo vero! Na potu v Rim so kardinala Pelegrinetija pozdravili na ljubljanskem kolodvoru zastopniki svetnih in duhovnih oblasti z škofom dr. Rožmanom in banom dr. Natlačenom na čelu. G. kardinal se je nato v čisti in lepi srbohrvaščini zahvalil za sprejem in pozdrave. Obujal je kratko spomine, kako se je med svetovno vojno seznanil kot dušni pastir s prvimi slovenskimi begunci v Italiji. Bilo je to pred 22 leti. Vzljubil je že takrat Slovence kot globokoveren narod. Spominjal se je nato raznih veličastnih prireditvev v Ljubljani, ki jim je osebno prisostvoval. Dostikrat je imel priliko spoznavati, kako je slovenski narod globokoveren. Svoj govor je g. kardinal končal: »Oranite to vašo vero! Ziveli vsil Z Bogom!«

d Praznik Brezmadežne 8. decembra je katoliška n. l. nadina s cerkvenimi slovesnostmi in akademijami pristrčno praznovala po vsej Sloveniji. Zlasti Marijanske kongregacije so svoj godovni dan praznovala nad vse slovesno. Ponekod so se tem proslavam pridružila tudi Prosvetna društva, drugod pa so fantovski in dekliski odseki obhajali praznik s samostojnimi cerkvenimi slovesnostmi s skupnim sv. obhajilom in popoldanskimi akademijami. Lepe marijanske akademije v veliki dvorani hotela »Uniona« v Ljubljani sta se poleg drugih oddelčnih osebnosti udeležila tudi ljubljanski vladika dr. Rožman in skopljanski škof dr. Gnidovec.

d Preveliko merico jemljejo. V zadnjem času se sliši vedno pogosteje pritožbe o nepoštenem postopanju nekaterih mlinarjev, ki kmetu in delavcu čez mero odtegujejo moko. Mnogokrat dosega to odtegljaj do 50%. Mislimo pač, da dotični mlinarji po zakonu nimajo pravice toliko odtegovati. Potrebno bi bilo, da posežejo vmes oblasti s strogim nadzorstvom, ker se mora napraviti takšnemu izkoriščanju konec.

d Ne more biti drugače brez božjega strahu. Dne 9. decembra je bil na Bregu pri Ločah 18 letni Rudolf Oprešnik s kuhinjskim nožem zabodel posestnikovo hčerko Marijo Pšeničnik nato pa še sebe. Točen vzrok tega žalostnega dogodka, kakor tudi okolnosti, ki so do njega privedle, bo ugotovila sodna komisija oziroma preiskava. Domneva se pa, da je vzrok dejanja, ker je Pšeničnikova odklanjala Oprešnikovo ljubezen.

d Štiri in pol milijona dinarjev so zbrali za pomožno akcijo za reveže v 6 letih Mariborčani. Koliko Ljubljana?

d Zanimivo operacijo na srcu je izvršil te dni zagrebški bolniški primarij dr. Koporc. V bolnišnico so pripeljali kmetico Barico Balog iz okolice Stenjeveca, ki je nanjo streljal njen zaljubljenec ter ji obstrelil srce. Strel je predril desni srčni prekat — od tam pa žel skozi levi prekat proti prsom. Barico so domači takoj prepeljali v bolnišnico, kjer je primarij dr. Koporc izvršil na njej nevarno operacijo. Operacija na srcu se je posrečila ter se je stanje bolnice takoj po operaciji vidno izboljšalo. Zdravniki pravijo, da bo dekle skoraj gotovo ostalo pri življenju.

d Vsak teden eden uide tam ali tam. Iz zapora okrožnega sodišča v Kragujevcu je spet pobegnil znani razbojnik Milivoj Ignatijević Koreja, ki je bil nedavno obsojen na smrt. Ko so se n'jegovi branilci pritožili na višje sodišče, je moral razbojnik čakati v ječi na dokončno razsodbo. Da bi ne pobegnil, so mu nataknili na noge težke verige, obenem pa vsadili v okno izredno debele pregrade. Preteklo noč pa je Koreja prepilil okove na rokah in pregrade na oknu in pobegnil. Kako je Koreja prišel do pile ni znano. Okoliškega prebivalstva se je polastil strah, ker je razbojnik znan po svoji brezprimerni okrutnosti in krvočnosti.

d Konkurenca, ki ne obeta nič prida. V Gorjancih so se pojavili širokohladi Bosanci, ki na svojih kljusetih tvorijo drva v dolino. Kar dvajset konj so prignali. Prej so ta posel vrtili naši domači drvarji. Ni nam znano, ali

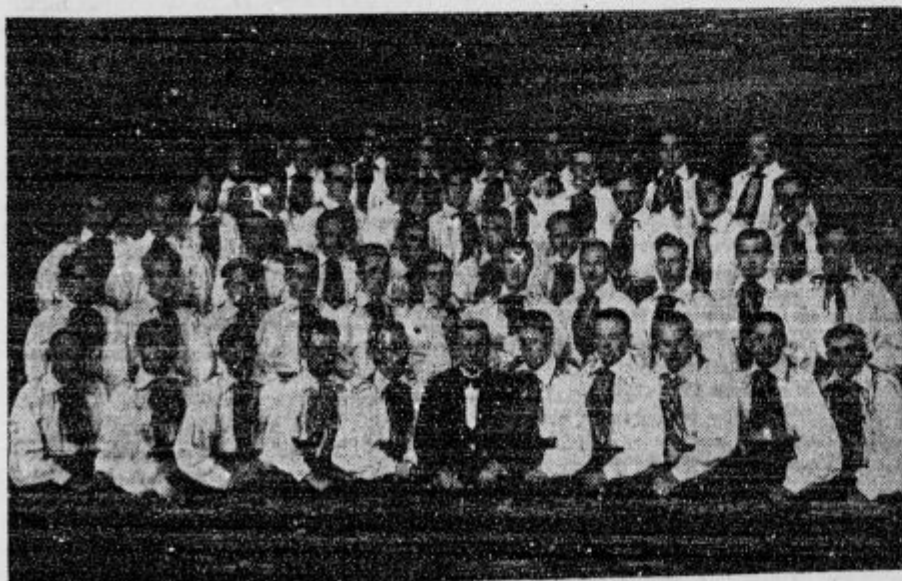
se našim ljudem res več ne izplača to delo, saj je znano, da le s težavo že zaslužijo kje kak dinar, ali so pa bili morda odrinjeni od tega dela.

d Za razširjenje bolnišnice na Studencu pri Ljubljani. Banska uprava se tudi zanima za obsežen prostor ob umobolnici na Studencu. Ta prostor bi banska uprava radi uporabila za razširjenje že itak pretesnega zavoda. Dogovori za nakup pa nikakor ne morejo napredovati, ker so fužinski lastniki trdovratni. Banska uprava bi bila pripravljena za dotični svet plačati okoli tri milijone dinarjev.

d Pri zaprtju ali pa pri močnjab v prebavi vzemite jutraj na tešče kozarec naravne »Franz-Josef« vode

d Nova železniška proga. Ono nedeljo so slovesno dprli novozgrajeno železniško progo Varaždin-Koprivnica. Slovesnostim je prisostvoval prometni minister dr. Mehmed Spaho in njegov pomočnik inž. Matko Schneller s predstojniki zagrebske direkcije. S tem dnem so začeli voziti številni vlaki. Spočetka bodo vlaki vozili s povprečno hitrostjo 40 km na uro, nekaj dni kasneje pa brzeli že s 70 km.

d Dve glavni. Nova Glavna zadrudna zveza, ki so jo bile 3. decembra ustanovile nekatere zadrudne zveze, ki doslej niso bile članice Glavne zadrudne zveze, je izvolila za svojega predsednika notranjega ministra dr. Antona Korošca, za podpredsednika pa socialnega ministra Dragišo Cvetkoviča. Zanimivo je bilo, da so predlagali in izvolili za predsednika vprav dr. Korošca, čeprav je on predsednik Zadrudne zveze iz Ljubljane, ki pa ni sodelovala pri ustanavljanju te nove zadrudne zveze. Da se je rodila še nova Glavna zadrudna zveza, pa tiči razlog v tem, da novi zadrudni zakon predpisuje za vse zadrudne organizacije skupno Glavno zadrudno zvezo. Člani stare GZZ so se postavili na stališče, da naj se podaljša življenje GZZ le s to spremembo, da se pravila stare GZZ spremenijo v toliko, kolikor to zahteva novi zadrudni zakon. Opozicionalci pa so si tolmačili Zadrudni zakon tako, da je treba Glavno zadrudno zvezo povsem nanovo ustanoviti. Iz tega svojega tolmačenja zakona se je 3. decembra rodila nova Glavna zadrudna zveza, ki si je postavila na čelo istotako

Akademski pevski zbor v Ljubljani je brez dvoma najboljši slovenski pevski zbor. Ta ponedeljek je z velikim uspehom ropet nastopil v Ljubljani.

VINA

Za težko delo je močno vino!
Dobite ga najlažje v
Centralni vinarni v Ljubljani

Mestna hranilnica v Radovljici

zvišuje z novim letom 1938 obrestno mero za 1% in se uvršča med zavode, ki nudijo najvišje obrestovanje pri

popolni varnosti vlog.

Za vse vloge jamči namreč Mestna občina Radovljica z vso svojo davčno močjo in hranilnica z vsem svojim nepremičnim premoženjem.

S 1. januarjem 1938 oprošča vse vloge, ki so bile 1. decembra 1937 vredne do 1000 din. Te vloge so vsak čas v celoti izplačljive, odnosno se smatrajo kot nove vloge.

Za vse ostale vloge so je hranilnica poslužila § 11. hran. pravil in so odgovorni rok razvidni v hranilniških poslovnih prostorih.

Hranilnični odbor želi povečati likvidnost zavoda. Ker pa je zaščitna v var vlagateljem, zato prosi odbor vse lastnike večjih vlog, da se gotovo zglase z vložnimi knjižicami najkasneje do dne 20. januarja 1938 v hranilnici v svrhu dogovora glede izplačil.

Nove vloge so vsak čas izplačljive, za kar jamči občina Radovljica in Uprava hranilnice po svojih članih osebno, zato

vlagajte

vaš denar v Mestno hranilnico v Radovljici, kjer je varu in vam donaa. gotove obresti.

dr. Korošca. Stvar pa se je v mnogočem razčistila, ko sta notranji minister dr. Korošec in socialni minister Dragiša Cvetkovič poslala novoustanovljeni zvezi poslala pismo, v katerem odklanjata čast, ki so jima ju bili naklonili poborniki nove GZZ. Stanje moči je sledeče: stara GZZ ima včlanjenih še 18 združnih zvez, ki imajo skupaj včlanjenih 7000 zadrug, dočim ima nova GZZ, pri kateri dr. Korošec in Dragiša Cvetkovič nista marala sprejeti odborniških mest, včlanjenih 14 zvez z 2600 včlanjenimi zadrugami.

d Hripa se širi v severni Dalmaciji. Samo v Šibeniku in okolici je v esem dnevu obolelo nad 300 oseb. Najbrže posledica velikih vremenskih sprememb.

d Še ena stoletina. V Gackem je umrla 102-letna Meldja Kurtovič. Imela je 18 sinov in hčera in 123 vnukov in pravnukov.

d Vajeniški dom delavske mladine so odprli na praznik Brezmadežne v Mariboru.

d Ne preneglo. Ljudje ne pomnijo, da bi se kdaj davki izterjaval tako neizprosno, kot letos. Saj ljudje radi plačajo, kolikor morejo in tudi proti izterjavanju niso, toda letos so v mnogih krajih po prirodnih nezgodah preveč prizadeti, da bi mogli v redu izvršiti svoje obveznosti. Morda ne vse, gotovo pa velika večina. Prepotrebno je, da bi se tudi davčne oblasti prilagodile nekoliko dejanskim razmeram, pohitele v dobri letini, pa nekoliko potrpele v slabi. Ljudje so posebno nejevoljni, ker jim letošnje izterjevanje nakopuje posebno velike stroške. Davčne oblasti prosimo, da letos nekoliko potrpijo, občine naj pa tudi kaj »od sebe dajo«.

d Hudi viharji divjajo te dni nad Jadranskim morjem. Parniški promet je zelo otežkočen, ker se morajo vse ladje boriti z viharji. Usoda velike motorne jadrnice »Rafaelo«, ki jo pogrešajo že več dni, je še vedno neznan, vendar je splošno mnenje, da se je jadrnica in z njo tudi vseh 12 oseb, ki so bile na njej potopila. Oni petek zvečer je v pristanišče v Komizu na otoku Visu prispel manjši italijanski parnik, ki bi imel s svojim tovorom odpluti v Italijo. Na odprtem morju med otokoma Visom in Palagružo pa ga je presenetil silen vihar, vendar je poveljnik o pravem času dal parnik obrniti ter se je v zadnjem hipu zatekel v ko-

niško pristanišče. Mornarji z omenjenega italijanskega parnika so pravili pristaniškemu obzatem v Komizi, da so prejšnji dan, ko so se sami borili z viharjem, opazili v bližini Palagruže neki grški parnik, ki je plul proti Italiji. Parnik se je z veliko težavo boril z viharjem, kateremu je slednjič podlegel. Mornarji italijanskega parnika so videli, kako se je grški parnik potopil, niso pa mogli ugotoviti njegovega imena. Ker so bili sami dovolj zaposleni z reševanjem svojega parnika, niso mogli potapljajoči se grški ladji priskočiti na pomoč.

d Velika tatvina. Proti večeru 12. decembra se je vračal v svoje stanovanje v Mariboru trgovski zastopnik tvrdke Berndorf g. Babšek in je bil nemalo presenečen, ko je zagledal stanovanjska vrata odprta, v stanovanju pa vse razmetano. Takoj je videl, da je imel nezazhelen obisk. Storiča sta bila najbrže dva, ki sta prebrskala vse stanovanje ter odnesla raznih dragocenosti v skupni vrednosti okrog 50.000 dinarjev. Najbolj sta se lotila srebrnine, iskala sta seveda tudi gotovino, odnesla pa še nekaj obleke in perila. O vlovu je bila takoj obveščena policija, ki je pričela drzna vlomilca zasledovati. Vlom je bil izvršen v eni izmed najprometnejših mariborskih ulic.

d Borba z divjim praščem. Tam okrog Mitrovice so zasledovali številni lovci divjega prašiča, vendar jim je pobegnil skozi vas Lačarok do Save, se zagnal vanjo in jo preplaval. Na nasprotni strani pa je stal takrat lovec Burijan, ki je začel streljati na divjega prašiča. Razbesnjen se je divji praščič vrgel na lovca in ga zgrabil za nogo. Lovec je imel toliko prisebnosti, da je divjega prašiča tolkel s puškinnim kopitom po glavi, dokler ni odnehal. Divji

praščič je nato skočil v rečico Zasavico in plaval na drugi breg. Burijan pa je skočil v toln in odveslal za njim. Iz neposredne bližine je spet streljal in prašiča zadel v oko. Kljub temu je zver preplavala reko in začela gaziti po močvirju. Tam je opešala, da so ga kmetje potem še živega potegnili in zaklali. Divji praščič je tehtal 120 kilogramov.

d Par številok o prebivalstvu Jugoslavije. V vsej naši državi je bilo konec leta 1936 15 milijonov 173.608 prebivalcev. V teku enega leta je število prebivalstva naraslo za 223.000 oseb. Od leta 1921 pa do lani se je število jugoslovanskega prebivalstva povečalo za 3 milijone 188.697 duš. Po gostoti naseljenosti stoji na prvem mestu še vedno Vojvodina, takoj za njo pa pride Slovenija in za njo savska banovina.

d Volčja nadioga. Sestradani volkovi so začeli pritiskati iz bosanskih gozdov in napadati vasi. Zlasti je mnogo strahu in škode pretrpela vasica Zegebovo blizu Sarajeva. Ljudje so začeli volkovom nastavljati pasti in strup. Samo en lovec je na ta način pokučal sedem volkov.

d Kako je z nakupom vojaškega vezbalšča. Med državnim zakladom in lastnicema nekdanjega velikega vojaškega vezbalšča pri D. M. v Polju ob železniški progi je bila nedavno podpisana pogodba glede nakupa tega velikega zemljišča za vojaški erar. Kupnina je bila določena na 8.342.500 din. Drž. pravobranilstvo, ki je vodilo zadevna pogajanja, je kupno pogodbo predložilo vojnemu odnosno finančnemu ministrstvu v odobritev. Vojno ministristvo je pogodbo vrnilo nazaj državnemu pravobranilstvu z zahtevo, da izvede neke vs-

KULTURNI KOTICEK

Prosvetljenstvo

Ze tretjič se ustavljam o priprosvetljencah. Spoznali smo delo o. Marka Pohlina, Japlja, Kumerdeja in Linhart. Pri vseh smo videli prizadevanje za slovenski jezik, za slovensko kulturo; vse njihovo delo je slonelo v misli, slovenski narod dvigniti kulturno, dati mu politično zavest in ga gospodarsko izobraziti. Sedaj si oglejmo največjega te dobe. Valentin Vodnik je bil rojen v Šiški leta 1758. Po končani študijah je postal frančiškan. Umrl je leta 1819 v Ljubljani. O. Marko Pohlina ga je navdušil za slovenski jezik in za pesništvo. V Pisanicah je izšla njegova pesem »Zadovoljni Kranjci«, ki je polna šegavosti in vedrega veselja. Ko je bil v Gorjulah za kaplana, se je tam seznanil s Zoisom, ki ga je pridobil za pisateljsko delo. Leta 1795 je priredil Veliko pratiko, ki je izhajala do leta 1797. Pratika je bila kakor prava ljudska šitanka. Vsebovala je navodila za hišna opravila, kratkočasne zgodbe, uganke, zemljepisne članke, napise za mesece, pouk o računstvu itd. Pozneje se je pratika spremenila v Malo pratiko. Leta 1797 je izdal prvi slovenski časopis: Lublanska novice, ki so izhajale do leta 1800. To jesen smo praznovali 140 letnico tega prvega slovenskega časopisa. Ta časopis je sam pisal in sam urejeval. Pomembni so članki o slovenski zgodovini in o slovenskem jeziku, najpomembnejši pa je članek: Povedanje od slovenskega jezika. Tu govori o Slovanih, zlasti o Slovencih. V tem času je postal profesor na gimnaziji. Lotil se je dela za slovenski slovar, ker pa niso bile razmere ugodne, je delo ostalo v ro-

kopisu. Sestavil je tudi Kuharske bukve. Leta 1806 je izdal svoje pesmi: Pesmi za pokusino. Ko so prišli Francozi k nam, je priredil pet šolskih knjig, med njimi slovensko slovnico v slovenskem jeziku. Bil je nad vse delaven.

Njegovo delo je bilo nesebično, samo narodu posvečeno, samo za narod. Buditi narodno zavest, dvigati ga kulturno, učiti in opominjati, to je bilo njegovo življenje. Njegovo ime bo večno v zgodovini slovenskega rodu.

Tako smo si ogledali to dobo, ki jo imenujemo prosvetljenstvo. Zakaj jo imenujemo tako, smo omenili že, ko smo podali značilnosti te dobe. Ker smo ravno te dni dobili Akademijo znanosti in umetnosti, je treba poudariti, da smo imeli že v 17. stoletju Academia operatorum, t. j. Akademija delavnih mož. Ti možje-akademiki so zbirali vse, kar je pomembno za domačo zgodovino, popisovali zemljepis in pisali o dvigu kulture našega naroda. Pisali pa so vse v nemščini in latinščini. V 18. stoletju (leta 1781) se je nanovo ustanovila akademija delavnih mož. Ta družba mož pa si je postavila za nalogo, da dajo izobrazbo ljudstvu in mu vzbude narodno zavest. Te načrte pa si je postavil za delo harp Ziga Zois, ki je dajal nasvete in vodil delo Kumerdeja, Linhart, Vodnika, Kopitarja. V isti dobi so imeli akademijo tudi v Gorici in sicer Academia acadia. Vsa ta prizadevanja za najvišjo ustanovo, ki naj pred svetom izpričajo našo kulturo, naše znanstveno delo, žarišče slovenske biti, ki naj izpove, da smo in da hočemo biti to, kar smo, ta prizadevanja so rodila uspehi. V soboto dopoldne je bila ustanovljena Akademija znanosti in umetnosti. Veseli smo tega praznika in želja nas vseh je: Rasti in razvijati se za slovenski narod!

binske spremembe glede točk pogodbe. Lastnici Mary Paumgarten in grafica Wenkheim na Dunaju sta pristali na te spremembe ter je bila nova pogodba odposlana nazaj v Belgrad. Stvar pristojnih ministrstev je sedaj, da pogodbo odobre. Vesti, da pogodba ni odobrena, so bile zaenkrat nekoliko prezgodnje.

d Dalmatincem se sreča smehlija, zakaj njihovo vino gre letos dobro v promet. Skoro na vseh otokih so se zaloge izpraznile ter je bilo okrog 500 vagonov vina odpremljenega na naše domače jugoslovansko tržišče. V velikem povpraševanju pa je tudi razlog, da so cene vinu poskočile. Za boljša vina se plačuje vsaka hektolitrska stopinja alkohola po 26 dinarjev. Dalmatinci na tihem upajo, da jim bodo kupovalci že do spomladi pobrali ves pridelek, kar se ni zgodilo že dolga leta.

d Delno plačilo starih dolgov bolnišnicam. Marsikatera bolnišnica je prišla v velike neprilike zaradi tega, ker država ali ni hotela ali pa ni mogla plačati tistih zneskov, ki so padli na njeno breme. Tako so dolgovi državi od leta do leta rasti in se povečali do številnih milijonov. Sedaj je minister Dragiša Cvetkovič uredil zadevo tako, da je v sporazumu s finančnim ministrom vstavil v proračun nekaj milijonov za poplačilo teh dolgov. Za bolnišnice v Sloveniji je v proračunu vstavil osem milijonov dinarjev, za bolnišnice v savski banovini sedem, za primorsko banovino pet in za drinsko poldrug milijon.

d Nočejo v Belgijo. Okrog 1000 naših rudarjev lahko dobi v Belgiji zaposlitev. Razpis je bil objavljen v naših rudnikih, vendar je bil prvi odziv zelo malenkosten. Tako se je na primer javilo iz okolice Zenice, ki je postal rudarsko središče Bosne in morda tudi naše države, komaj 63 brezposelnih rudarjev. Belgijci obetajo dobre mezde (v razglasu pravijo, da je najmanjša dnevna meзда 48 belgijskih frankov, omejenjeni dobi tudi stanovanja, dočim prejmejo oženjeni še po 30 do 40 frankov stanarine). Kakšen je bil odziv v Sloveniji, pa ni znano.

d Število zavarovanih delavcev. Meseca novembra je bilo v vsej državi zavarovanih 717 tisoč 674 delavcev, kakor stoji v letopisu Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Od teh zavarovancev je bilo 539.796 moških in 176.674 žensk. Napram oktobru je število zavarovanih delavcev padlo za majhno število, namreč za 4377. Če pa primerjamo šte-

vilo zaposlenih delavcev z istim mesecem lani, vidimo, da je bilo letos v vsej državi zaposlenih nekaj nad 65.000 delavcev več. Največje število novih delavcev so zaposlile tekstilna industrija, za njo strojna in lesna, nato gradbena ter industrija zemlje in kamna.

d Smola naših delavcev. Težave z razkuževanjem delavcev, ki so bili preteklo poletno dobo v Franciji in Nemčiji, so še vedno velike, dasi delajo sedaj v bolnišnici noč in dan. Vsake tri ure morajo v bolnišnici razkužiti opremo za 50 ljudi, kar pa je še vedno premalo. V težavah pa je mestna občina, ki nima

primernih prostorov za nastanitev tolikega števila ljudi. Sedaj bodo pripravili dve telovadnici za moške in ženske.

IZ DOMAČE POLITIKE

d V 16 občinah so bile volitve v nedeljo 13. decembra. Razen v Zg. Logatcu, ki je stara podeželska magnatska trdnjava, je povsod zmagala naša JRZ. Za politiko dr. Korošca so se izjavile sledeče občine: Kamnik, Komenda, Sela pri Kamniku, Kamniška Bistrica, Smartno v Tuhinju, Tuhinj, Prihova, Slovenske Konjice, Litija, Vače, Ig, Dol. Logatec, Kamna gorica, Radovljica in Ovsišje. V Gor. Logatcu je od 318 volilcev izreklo zaupanje JRZ 148 vrlih mož in fantov, kar je več kot jasno znamenje, da bo že ob prvem prihodnjem sunku tudi gornjelogaški liberalni mogočnej na tleh in tako lepa Notranjska očiščena magnatskega nasilja.

d Veličasten sprejem so priredili Belgrajčani v nedeljo 12. decembra 1937 francoskemu zunanjemu ministru Delbosu, ki je to pot uradno obiskal našo državo. Ogromna množica je manifestirala za jugoslovan-francosko prijateljstvo, ki si ga Jugoslavija iskreno želi, čeprav hoče ohraniti neodvisnost na vse strani.

d Posredovanje. Na posredovanje poslanca JRZ Karla Gajška je trgovinsko ministrstvo podelilo podporo 4000 din za tečaj za hišno obrt v Žrečah pri Konjicah. — Poštni minister je na posredovanje ministra Kreka odredil, da se na pošti Šmartno v Slov. Goricah ponovno uvede vsakodnevna poštna služba.

d Sejejo in sejejo. Združena opozicija, prav za prav njeni voditelji, so imeli tudi zadnje dni

Prizanesljivo in brez prask čisti Vim tudi najobčutljivejše predmete bleščeče kot zrcalo!

Zadružna šola v Ljubljani razširjena

Slovenci smo na svojo Zadružno šolo v resnici lahko ponosni, saj je bila ustanovljena kot prva šola te vrste v Evropi. Za štiridesetletnico svojega dela na izobraževanju kmečkih zadružnih delavcev more ta ustanova z letošnjim šolskim letom zaznamovati velik in lep napredek: pouk na njej se je razširil od sedanjega enega tečaja na dva tečaja.

Snov, ki jo je treba obdelati v tej šoli, je tako obširna, pa hkrati tako težka, da se je že dolgo čutila potreba po raztegnitvi pouka. Do sedaj je bil pouk vse preveč zgostčen, na hitro pridobljeno znanje brez ponavljanja in utrjevanja ni imelo trajne vrednosti. Zaradi tega je kmetijski ni imelo trajne vrednosti. Zaradi tega je kmetijski ni imelo trajne vrednosti. Zaradi tega je kmetijski ni imelo trajne vrednosti.

časno zvišati tudi podporo za šolo. Tako je omogočeno — ker je tudi banovina predvidela nekaj več sredstev za pomoč pri vzdrževanju učencev, — da se bo poleg že tekočega prvega tečaja sredi januarja 1938 odprli tudi drugi tečaj, v katerega bodo mogli stopiti učenci, ki so v zadnjem času dovršili prvi tečaj na tej šoli. Letos bo pouk v II. tečaju trajal samo tri mesece (do velike noči), prihodnja leta pa je upati, da bo podpora kmet. ministretva in kr. banске uprave omogočila popoln pet mesecev trajajoči pouk v II. tečaju.

Učni načrt so zastopniki kmet. oddelka kr. banске uprave, Zadružne šole, Zadružne zveze in Zveze slovenskih zadrug že sestavili za oba tečaja. V I. tečaju pridobljeno znanje se bo v II. tečaju temeljito ponovilo in še dopolnilo z nekaterimi predmeti, ki so za sedanje razmere posebno važni. V splošnem se bo pa doseđanja snov počasneje pa obširneje obravnavala. Veselimo se napredka Zadružne šole in želimo, da bi ta prekorna ustanova v bodoče rodila še lepše uspehe za dvig našega kmetijskega zadružništva, ki mora postati gospodarska hrbenica našega naroda.

Neredna stolica

upliva na ves organizem.
Dobro sredstvo za odva-
jati, ki zanesljivo deluje
in ima prijeten okus, je

DARMOL

v Belgradu dve seji, katerih sta se udeležila tudi zastopnik dr. Mačka dr. Jure Šutej in Večeslav Vilder. Nato so sklicali ponovno sejo v stanovanju Miše Trifunoviča, ki se je vrnil iz Knjaževca in prinesel s seboj predloge starega Ace Stanojeviča. Zvečer sta dr. Šutej in Vilder odpotovala zopet nazaj v Zagreb, kjer bosta obvestila o uspešnih sejanja dr. Mačka.

d Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zavžite zjutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Ogi. reg. S. br. 3047453.

d Kdo je umoril poslanca. Iz Prištine poročajo, da je Stanislav Veljanin v pijanosti povedal, da je morilec poslanca Bogdana Milinčiča, ki je bil lani ubit iz zasede. Veljanin je tudi oblastem izjavil, da je v resnici on sam morilec umorjenega poslanca.

d Že drugič je obiskal namestnika patriarhovega. Pravosodni minister dr. Milan Simonović je ono soboto obiskal srbsko patriaršijo, odnosno vršilca dolžnosti patriarha zagrebškega metropolita Dositeja. Pravosodni minister je ostal v Dositejem nad dve uri v prisrčnem razgovoru. To je že drugi obisk pravosodnega ministra pri zastopniku patriarha, odkar je stopil v vlado.

d Celo nasprotniki priznavajo. Finančni odbor narodne skupščine je te dni pretresal državni proračun v načelu. Govorili so večinoma zastopniki opozicije, ki so priznavali vladi in finančnemu ministru zgledno delo, vendar pa smatrajo, da povečani proračun ni stvaren. Sekula Zečević, član JNS, je hvalil delo ministra Letice in ga primerjal z delom pokojnega srbskega finančnega ministra dr. Pačuja.

d Tudi v Berlin! Ministrski predsednik dr. Stojadinović bo v drugi polovici januarja odpotoval v Berlin, da vrne svoječasni obisk nemškega zunanjega ministra von Neuratha in v — bolgarsko Sofijo.

d Umestne pripombe poslanca dr. Koceta. Te dni je govoril na seji finančnega odbora v Belgradu tudi poslanec dr. Jure Koce. Najprej se je pomudil pri dejstvu, da je proračun za prihodnje proračunsko leto močno povečan ter

pravi, da se to povečanje naslanja prvenstveno na gospodarsko izboljšanje odnosno na konjunkturo, ki se je že v tekočem proračunu pokazala. Verjame ministru, ki je dejal, da povečanje proračuna ne bo padlo v nobenem primeru na davkoplačevalce, odnosno da vlada ne bo zvišala prav nobenih dajatev. Dalje je predlagal, naj se izterjavanje davkov izvaja po vsej državi enako strogo, obenem pa podrede pravnemu obdavčevanju vsi tuji kapitali. Prav tako bi se dohodki države povečali, če bi se davek na poslovni promet izterjeval povsod tako strogo, kakor se recimo v Sloveniji. Na koncu zvojege govora se je dr. Koce bavil tudi z našim turizmom, o katerem je dejal, da je eden največjih narodnih dohodkov.

d Zibelka srbstva v taboru JRZ. Socialni minister Dragiša Cvetković je imel te dni shod v Smederevu. Tam je g. minister poudaril, da je v zadnjih dneh obšel skoraj vso Šumadijo in da je povsod ugotovil, da je Šumadija ostala zvesta svoji zgodovini v vseh državnih vprašanjih. G. minister je poudaril, da se svoboda lahko razume samo v narodni državi in da se samo v taki domovini more gojiti demokratiški duh in krepiti gospodarsko življenje.

d V klub železničarjev JRZ se že več mesecev organizirajo ljubljanski železničarji. Ono nedeljo so imeli zelo dobro obiskani sestanek v beli dvorani hotela »Union«, kamor je prispele tudi mestni župan dr. Adlešič. Ta je ugotovil, da je mesto Ljubljana uradniško in nameštensko mesto, ki pa je po krivdi prejšnjih občinskih zastopov zadolženo za okoli 250 milijonov dinarjev, tako da pride sleherni prebivalec mesta Ljubljane že na svet z dolgom nad 2500 din. Sele stvarna in resna gospodarska politika sedanje občinske uprave, ki bo kmalu izpolnila svoji dve leti, je uredila zavoženo občinsko gospodarstvo. G. župan je navedel nekaj primerov, kako so bivši gospodarji Ljubljane zavozili gospodarstvo ljubljanske mestne občine. — Železničarji so si nazadnje izvolili poseben odbor z Janezom Goličem na čelu in odposlance za ustanovni občni zbor kluba železničarjev JRZ za dravsko banovino, ki bo prihodnje nedeljo.

NESREČE

d Zgorelo je gospodarsko poslopje posestnika M. Verbajsa v Mateni v ljubljanski okolici.

d Divjanje steklega psa. Nedavno je prišlo iz Ceremošnjic v novomeskem okraju poročilo, da se klati po cesti proti Črnomlju stekel pes, ki se je v resnici pojavil dopoldne v Črnomlju. Napadal je ljudi, ki so po svojih opravkih hodili po mestu. Pes je skakal na ljudi in jih grizel po večini v roko. Ko je napadel neko dekle, je ni hotel izpustiti, dokler ga ni s silo

Francoski zunanji minister Delbos je te dni obiskal Belgrad, kjer so ga slovesno sprejeli.

odstranil sopotnik. Ogrizel je tudi več paov v žele proti polnoči je pobegnil proti Dragatušu. Oni dan na vse zgodaj se je zopet pojavil v Črnomlju, ogrizel zopet par oseb in jo odkuril proti Gradacu. V Gradacu so psa ubili. Zdravniško pomoč sta nudila prizadetim domača zdravnik in poslala vse v Ljubljano oz. Celje v pregled. Okrajno načelstvo je odredilo strogi pasji zapor.

d V cestnem blatu se je zadušil. Nesrečna smrt je zadela 36 letnega občinskega reveža Alojza Lorberja v Sv. Jurju v Slov. goricah. Ko je beračil po občini, ga je na cesti napadla božjast ter je padel tako, da se je z obrazom zaril v blato. Ker ni bilo nikogar, ki bi ga bil obrnil ter mu pomagal, se je v cestnem blatu zadušil.

d Ko so praznili vozičke. Ono soboto so delavci na Dobrni pri Dukiču praznili večje vozičke, napolnjene z zasipom. Pri tem se je en voziček prehitro poveznil nazaj in udaril dva pri tem zaposlena delavca ter jima položil desne noge. Hočevarju Karlu enkrat, Bibiču Janezu pa dvakrat. Reševalni avto je takoj prepeljal oba v bolnišnico.

d S plinom so se zastrupili. Na Teznem pri Mariboru je dobil nedavno upokojenec mestne občine Lampret v svojo hišico tri najemnike: 36 letnega Jožefa Kranjca iz Pristave, Marijo Horvat in Albino Šturm iz Simnika p. Kočevju. Postavili so v spalnico lonec z žarečim ogljem, da bi jim bilo topleje. Iz sobe so se začuli ženski kriki. Orožništvo je udrl v spalnico in našlo vse tri v nezavesti. Z umetnim dihanjem sta ženski prišli k sebi, pri moškem pa so bili vsi reševalni poskusi zaman.

d V globino je strmoglavil. Ono nedeljo popoldne se je igrala na dravski brvi skupina mladih fantov. Med njimi je bil tudi 19 letni brezposelni Zorko Kravos, ki je za šalo skočil

Največje letališče za zrakoplove na svetu ima nemško glavno mesto Berlin.

na ograjo brvi, da bi po njej prišel na drugo stran. Pri tem pa je izgubil ravnotežje, omahnil ter strmoglavil v globino. Po nesreči je še padel na plitvino pod mostom, kjer si je na trdem podcu izpahnil levo roko v zaplestju ter precej močno razbil in ranil glavo. Kljub temu pa je sam preplaval deročo reko do brega ter se potem peš napotil na rešilno postajo, odkoder so ga spravili v bolnišnico.

d **Vlak je do smrti povozil** v Rušah 39 letnega trgovskega pomočnika Zmagoslava Hoferja iz Maribora.

d **Jermen pri stroju ga je zgrabil.** V Zabukovcih se je sarkno ponesrečil 28 letni rudar Cilenski Jakob iz Medanice pri Grižah. Zgrabil ga je jermen pri stroju in mu ustri prsni koš. Nezavestnega so pripeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa je tudi že umrl.

d **Razna nezgode.** Pri telovadbi je padel in si zlomil roko dijak Tratinik Stanko iz Novih Jarš pri Ljubljani. — Voz se je prebrnil na 66 letnega Skoka Franceta iz Rečice ob Savinji in mu zlomil nogo. — S kolesa je padel 48 letni skladiščnik Anton Pleško iz Ljubljane in si zlomil ključnico. — Na poledenelih tleh je zdrsnila in si zlomila roko in nogo Terezija Sinkovec v Mariboru.

d **Proti trdi stolici in zlati žili, združeni z navalom krvi, stripanjem srca in glavobolom** je naravna »Franz-Josefova« grenka voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda mlo učinkuje in sigurno otvarja, a vrhu tega tudi v zastarelih slučajih ne odreče.

Ogl. reg. B br. 30.474/35.

Kaker juhi soli, tako je treba vsaki kavi dodati dobro mero »Pravega Francosa«. Dodajte ga rajši malo več kakor pa premalo, zlasti če jo pripravljate iz žitne kave. »Pravi Francos« izpopolni okus in aromo ter naredi kavo bolj tečno.

NOVI GROBOVI

d **O, le kležite, le molite!** V Skofji Loki je umrla soproga davčnega zvančnika v p. Ana Suša. — V Mariboru je izdihnil hišni posestnik Matija Polič. — Pri Sv. Tomažu pri Ormožu so djali v grob Ano Blagovič roj. Filipič. — V Ribnici je odšla h Gospodu po večno plačilo učiteljica Ivana Rožman. — V Ponikvah so djali v grob posestnika in gostilničarja Florijana Germovška. — V Škocjanu je zapel mrtvaški zvon Apoloniji Bergant roj. Grošelj. — V Celju je odšel po večno plačilo vrli katoliški mož 28 letni zdravnik dr. Marjan Pogačnik. — V Zagorju ob Savi je na veke zatisnil oči 84 letni Jurij Čebin. — V Stični je odšel v blaženo večnost posestnik in gostilničar France Piškrc. — V Kolovratu je mirno v Gospodu zaspal posestnik Andrej Zupančič. — Na Pobrežju pri Mariboru so položili k večnemu počitku Mimi Fornazarič roj. Pertot. — V Celju so djali v grob Pepico Jurgec. — V Kolovratu je zagrnila črna zemlja posestnika Andreja Zupančiča. — V Kranjski gori je zapustil solzno dolino zvan. drž. žel. v p. 73 letni Lesjak Alojzij. — V Celju so pokopali 77 letno Marijo Sterman. — V bolnišnici v Ormožu je umrl p. Lovrec Novak, iz kapucinskega samostana v Studencih pri Mariboru. — V Ljubljani so umrli: ravnatelj tobačne tovarne v p. Ivo Tomc, Andrej Dolinar, bivša dolgoletna organistka v Siski Marija Fantoni roj. Mašek in Marija Strazar. — Daj jim, Gospod, večni mir!

V vsako hišo Domoljuba!

Kaj je
»Bayer?«

Že 50 let proizvaja »Bayer« zdravila

Od tega časa »Bayer« vztraja v borbi proti trpljenju človečanstva. Danes je »Bayer« svetovno podjetje, čigar glas sega na vse kontinente sveta.

Med mnogimi neogibno potrebnimi zdravili, ki so raznesla slavo firme »Bayer« je tudi Aspirin kot popularen preparat proti revmatizmu, prehlajenju in bolečini. Aspirin je zadnjih 40 let v obliki tablet najbolj razširjeno zdravilo na svetu.

ASPIRIN

PROIZVOD ZAUPANJA!

Oglas je registriran pod Šp. br. 751 od 17 avgusta 1937

Ostro pismo nemških škofov

Po vseh katoliških cerkvah Nemčije so te dni prebrali pastirsko pismo, v katerem katoliški škofje Nemčije z veliko odločnostjo poudarjajo, pod kakšnimi težavnimi okoliščinami mora katoliška cerkev v Nemčiji danes živeti. Škofje pravijo v svojem pastirskem pismu, da se protikršćanska propaganda, ki jo država s svojim denarjem podpira, vedno bolj širi. Vsak katoličan, ki svojo vero javno prizna, je v svojem poklicu kakor tudi v zasebnem življenju brez vsake pravne zaščite. — Vsaka še tako upravičena obramba je izključena. Državne oblasti bi jo takoj preprečile. Cerkevni tisk državne oblasti plenijo, čeprav se s političnimi vprašanji ne peča. Določbe, zapisane v konkordatu, se tepajo. Na polju šolstva se konkordat neprestano krši. Državni minister za vere Kerrl je v javnem govoru

izjavil, da dobivajo katoliške cerkve denarne podpore od države. To ne ustreza resničnim dejstvom. Škofje izrečno poudarjajo, da katoliška cerkev v Nemčiji že tri leta ni prejela nobenega peniga, čeprav ima po določenih konkordata do tega pravico. Tudi številke, ki jih je Kerrl navedel o nenravnostnih obravnavaх proti katoliškim duhovnikom in redovnikom, niso resnične. Veliko število obtožencev je bilo oproščenih. Na koncu pravi pastirsko pismo dobesedno:

»Tako ne pojde več dalje. V dobrobit Cerkve in Resnice, bomo mi, katoliški škofje, govorili. Govorili bomo, kadar in kakor bomo smatrali potrebno. Nič nas ne bo odvajalo od naše dolžnosti, ne nasilja in ne grožnje. Kajti tudi mi katoličani smo dobri Nemci in ljubimo svojo domovino.«

Bitka med cigani in kmeti

V Brezovici pri Zagrebu je bila te dni strahovita bitka med cigani in združenimi kmeti ter orožniki. Neka ciganska tolpa je tamkaj že več mesecev kradla in ropala. Cigani so bili dobro oboroženi s puškami in samokresi ter je bila obramba proti tej nadnalogi zelo težka. V soboto zvečer so se cigani lotili pošte v Leskovcu. Začeli so razbijati in streljati. K sreči je bilo za vsak slučaj pripravljenih nekaj kmetov, ki so prihiteli pred poštno hišo in prepodili cigane. Poklicali so zraven še orožnike. Tako je odšla skupina 13 orožnikov in 15 oboroženih kmetov proti gozdu, kamor so se zatekli cigani. Zasedovalci so zapazili cigane v gozdu, zbrane okrog ognja. Med njimi je bil tudi kmet Lu-

kec, katerega so dolgo sumili, da je zaupnik ciganov. Ko so orožniki pozvali cigane, naj se udajo, so ti začeli streljati. Vnela se je prava bitka. Padlo je nekaj sto strelcev, nazadnje pa so odnehali cigani. Pet ciganov je obležalo, ostali so pobegnili. Ubiti so bili trije bratje Horvati in kmet Lukec, težko ranjen pa cigan Milan Horvat. Razen tega so orožniki izvohali tudi skladišče nakradenega blaga, ki ga je bilo kar na kupe.

Sejmi

Sejmi od 17. do 23. decembra 1937. Teden pred Božičem: sejm božičnih drevesc v Ljubljani. — 20. XII.: živ. in kram. Višnja Gora. 21. XII.: živ. in kram. Crnomelj in Krašnja.

RAZGLED PO SVETU

Nekaj krvavega letopisa

Dvajsetletna sovjetska strahovlada je bila in je vseskozi usmerjena na popolno uničenje ruskega naroda. Nasilno izvedena kolektivizacija ruskega kmetijstva je to kmetijstvo tako rekoč že izbrisala z lica zemlje. Nad 6 milijonov kmetov in delavcev životari, prav za prav že umira v koncentracijskih taboriščih na prisilnem delu.

V prvi dobi krvavega divjanja v Rusiji so boljševiki pomorili najprej svoje politične nasprotnike, nato so krvavo obračunali z »nestrankskimi« meščani, uradniki, kmeti in delavci. Tretje razdobje pa zaznamuje medsebojno krvavo obračunavanje vodilnih komunistov z vodilnimi komunisti, ki se ni prenehalo. Stotine in stotine »zvestih tovarišev« je že poslal krvnik Stalin na drugi svet zaradi veleizdaje, podkupovanja, zarote in podobnih lepih dejanj ali vsaj načrtov, ki so prišli prehitro na svetlo.

Zalostne številke nudi letopis koncentracijskih taborišč. Od začetka 1932 do konca 1936 se je zvišalo število zloglasnih taborišč za 80% in število obsojencev za 180%. Naj navedemo pregled:

Leto	Štev. taborišč	Število obsojencev
1922	2	5.600 oficirjev, uradnikov in duhovnikov.
1930	90	1.500.000 meščanov in veleposestnikov.
1932	140	2.500.000 največ kmetov.
1936	250	6.500.000 kmetov, delavcev in drugih.

Podobno se postopoma bliža neizogibnemu uničenju tudi rusko kmečko gospodarstvo, ki so ga boljševiki spravili tako daleč, da je že leta 1932 in 1933 umrlo za lakoto več milijonov ljudi. O propadu ruske živinoreje priobčuje sama sovjetska vlada sledeče uničujoče številke:

	1928	1933	1935	1937
konj	32,5	16,2	15,3	14,6 milij.
goveđa	70,5	38,4	49,4	40,0 "
prašičev	26,0	12,1	22,6	17,0 "
ovac	146,7	50,2	61,1	55,0 <

Te številke povedo zelo mnogo in strašno obtožujejo boljševiške mogotce, ki kakor obsedeni, brez sramu in vesti vodijo ruski narod v gotov pogin.

ITALIJA

s Drobil. V Gorici pripravljajo za božične praznike zopet poseben vlak za Ljubljano. Vsi stroški za potovanje v obc smeri in pa stroški za skupni potni list znašajo 65 lir. Potovanje je preračunano na nekaj dni in bo vlak peljal najbrž do Maribora. — Ob istrski obali se je nensdoma potopila velika tovorna ladja »Bocaccio«, last italijanske paroplovne družbe »Tirenia«. Ladja je natovorjena z bakreno rudo, katere v Italiji zelo mnogo potrebujejo za vojno industrijo. Baje je na ladji nastala nenadna eksplozija in govori se celo, da je bil podtaknjen peklenski stroj. Škoda je zelo velika in znaša samo za potopljeno baker nad 7 milij. lir. — Neprestano deževje zadnjih dni je povzročilo, da je Vipava hudo narasla in prestopila bregove. Vsi predeli Vipavske doline, ki leže ob tej navadno zelo pohlevni reki, so pod vodo. — Z novim letom uredi novo direktno avtomobilsko zvezo iz Idrije po Idrijski in Soški dolini mimo Sv. Lucije do Gorice. Oskrbovala jo bo tvrda Giancesini iz Idrije. Do sedaj je to podjetje vzdrževalo samo avtobusno zvezo med Idrijo in Sv. Lucijo, kjer je bilo treba prestopiti na vlak. — V Idriji so prišli na sled tatovom, ki so iz skladišča izmikali živo srebro.

NEMČIJA

s Po severni poti naprej. Nemške oblasti so prepovedale v Porenju vsa romanja k znanim božjepotnim cerkvam, kamor so ljudje drli v množicah, da bi izprosili pomoč proti živinski kugi, ki grozi uničiti ljudem vse imetje. Vsak romar je kaznovan s sto markami globe, če se drzne kljub prepovedi priti na božjo pot.

s Kadar stopi duša človeku do grla... Znani nemški maršal Ludendorff je precej

Slovenski dom

JE NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MENEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCA«, JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLED.

k rajhu. Te kolnije so bogate na rudah oziroma pripravne za pridelovanje južnih sadežev in zato Nemčiji neobhodno potrebne. Nemčija ne namerava sama ničesar več ukreniti, marveč bo prepustila Angliji in Franciji, da njeni zahtevi ugodita. Nedvomno je nova angleška politika, započeta s potovanjem lorda Halifaxa v Berlin, močna vođa na nemške mline.

AVSTRIJA

s To in ono iz Korotana. V Kotmara vasi so pokopali 12letnega Franca Moserja, 40letno Ano Pichler in Jožeta Pika. — Pri St. Jakobu v Rožu so djali v grob posestnika Jožefa Gröblacherja. — Na Reberci sta se ponesrečila inž. Stieglitz in delavec Janez Mošič iz Klanč. — Pri beljaških Toplicah so odkrili novo podzemsko votlino, ki je menda največja v Avstriji.

POLJSKA

s Obiski francoskega zunanjega ministra. Francoski minister za zunanje zadeve je te dni obiskal Poljsko, Romunijo in Jugoslavijo. Razgovori s poljskimi državniki pomenijo, kakor tudi časopisje, utrditev poljsko-francoskega prijateljstva. Vprašanje obstoja Zveze narodov je ostalo nerešeno, saj je ta ustanova

Angleži zelo radi pijejo čaj. Zato imajo s točno potrebo največkrat čajavo. Da bi gostom po londonskih gostinah in kavarnah mogli čimprej postreči, so izumili tale viseči in »potujoče vrč«, iz katerega lahko v eni minuti nalijejo 150 »kodelle čaja. Če kuharica ni dovolj pripravna, najbrž tudi ta najnovejši izum mnogo ne pomaga

v zadnjem času zelo izgubila na svojem pomenu. V primeru napada na Češkoslovaško bo po mnenju časopisja Poljska zavzela isto stališče kakor Francija. Protikomunistični zvezi držav pa se Poljska ne bo pridružila.

MEHIKA

s Mehika krvavi naprej. Iz Mehike prihajajo poročila o nadaljevanju preganjanj katoličanov. V državi Veracruz ni niti enega duhovnika, isto je v državi Tabasco, v Chiapas-u je za celo deželo dovoljen en sam duhovnik. Oboroženi zločinci so izgnali škofa Anaya iz mesta Las Casas, v Orizabi so orožniki ustrelili 14-letnega otroka, ko je sprejel sv. obhajilo. Kljub preganjanju pa cveti versko življenje. Duhovniki mašujejo v zasebnih hišah. V nekaterih državah se oblasti same držijo vladne naredbe, da nima mehiška vlada nobenega povoda za protiverske nastope. Pričakuje se, da bo mehiška vlada morala prejkoslej storiti konec nezadržnemu položaju in nepostavnemu postopanju tennih elementov proti krščanstvu.

RUSIJA

v Litvinova zvezda ugaša. Nekdaj med najmočnejšimi sovjetskimi politikmi je žel ruski zunanji minister v mednarodni politiki uspeh za neuspehom. Litvinov je bil, ki je vodil Rusijo v krog evropskih držav in dosegel njen sprejem v Zvezo narodov. Nato je sklenil pogodbe s Francijo in Češkoslovaško. Litvinov neuspehi so se začeli, ko je začela na njegov predlog podpirati Rusija španske rdečkarje in tudi na bruseljski konferenci, kjer je stala Litvinova nasproti že strnjena fronta fašizma. S temi dejstvi očitno računajo v Moskvi, ker žagajo enega poslanika za drugim in s tem demontirajo Litvinov diplomatski stroj. Tudi se čujejo glasovi, da se bo sovjetska politika usmerila proti vzhodu, kjer ji vstaja v Japonski zelo močan tekmeč za premoč v Aziji.

AMERIKA

s Pismi ameriških škotov. Španskim škotom pišejo med drugim: »Zares je žalostno, da so mnogi ljudje nasledili napačnim vestem o položaju Cerkve v Španiji. Še huje je to, da so nekatere katoliške osebnosti odobravalje načela, ki bi pomenila smrt za krščansko izobrazbo, če bi jih izvedli... Prepričani smo, da vam gre nesebično le za dobro. Enkrat je španski episkopat pomagal reševati Evropo pred nevarnostjo Islama, drugič naj vam Bog da sedaj ustaviti naval brezboštva v življenje sedanje družbe.« Nemškim škotom izjavljajo občudovanje, naklonjenost in soglasje v južnem boju. »Vemo, da se v Nemčiji vrši poskus uničiti celotno Kristusovo delo, vzeti ugled Cerkvi, papežu in vam ves ugled.« Vendar ne bojte se, ker vera bo živelja in Cerkev v Ameriki in po vsem svetu je s preganjanju Cerkvijo v Nemčiji.

FRANCIJA

s Sovjeti pripravljajo tudi v Franciji prevrat. Politični tednik »Aux Ecouets«, ki ima dobre zveze s francoskimi vojaškimi krogi, objavlja v zadnji številki zanimivo poročilo o komunistični zaroti in o komunističnih skladiščih orožja in streljiva. List trdi, da je dne 6. novembra sovjetski parnik »Miotis«, ki je plul pod grško zastavo, v bližini Le Havra

Nazadnje se vendar vsakdo vrne k meni!

To ni čudno, kajti edino le NIVEA vsebuje „Eucerit“, okrepčevalno sredstvo za kožo in razen tega je NIVEA poceni in izborna.

izkrcal 300 strojnih pušk, 4000 revolverjev, 3000 ročnih granat in veliko množino streljiva. Ta tovor so preložili na tri motorne čolne ter je bil nato razdeljen med razne komunistične krajevne skupine. Podobno se je zgodilo tudi v bližini Bordeauxa. List pravi, da je datum prevrata določen v mesecu februarju in navaja naslove nekaterih oseb v Parizu, pri katerih so komunistična skladišča orožja. Razkritja tega dobro poučenega lista so zbudila v javnosti veliko pozornost, tem bolj, ker je to poročilo dopolnitev vesti o pripravah za komunistično revolucijo, ki so prišle na dan obenem z razkritjem desničarske zarote.

DROBNE NOVICE

V katoliških cerkvah Nemčije so prečitali pastirsko pismo proti preganjanju katoliške Cerkve v Nemčiji.

160 m visoke opornike bo imel novi most čez Labo v Hamburgu.

Izvoz riža iz svojih kolonij je prepovedala holandska vlada.

Pol milijona frankov so odnesli roparji iz trgovske hiše v najbolj prometni pariški ulici.

500 milijard frankov državnega dolga ima Francija.

55 milijonov frankov stroškov je imela doslej Francija zaradi španske vojne.

Proti združitvi s komunisti so se izrekli tudi holandski socialisti.

Vsa politična zborovanja so prepovedana v Avstriji od 20. decembra do 6. januarja.

Smrtna kazen zadene sedaj v Portugalski zločince proti državi in veleizdajalce.

Umrl je za kapjo češkoslovaški trgovski minister Najman.

5995 smrtnih nesreč so zakrivila avtomobili v 11 mesecih letos na Angleškem.

Svoj izstop iz Zveze narodov je uradno razglasila Italija.

Nankinga Japanci še niso zavzeli, ko to pišemo.

Za pravo vzgojo mladine

(Z Gorenjskega)

Sam naročnik Domoljuba odkar izhaja. O neštetihih važnih zadevah je pisal v polstoletju ta naš katoliški štirinajstrednik, oziroma pozneje tednik.

Kakor nepretrgana veriga pa so bili Domoljubovi članki o šolstvu. Od samega začetka pa prav do današnjega dne Domoljub vztrajno in odločno zahteva za katoliške otroke katoliško šolo in ni njegova krivda, če take Slovenci še danes nimamo.

Pod Avstrijo je šolski zakon zahteval versko vzgojo in tudi pod Jugoslavijo nam pravijo, da nimajo nič proti taki. Vendar je že pod Avstrijo imelo framacenstvo velik vpliv na šolstvo, ki je tudi v novi državi ovira, da ni naša šola to, kar bi morala biti.

Kdo pa lahko versko vzgaja? Ali ne samo tisti, ki je sam verako vzgojen in po veri živi? Liberalci, socialisti, komunisti, če se pod težo razmer še tako lepega dela, ne more nikdar dati učenecem tistega, kar slovenski katoliški starši hočejo. Večkrat je taka spokrita rihla: dobri katoliški vzgojci še bolj nevarna kot tisti, ki svoje brezversstvo javno izpovedujejo.

Če zahtevamo načelno doslednost v politiki, potem je naša dolžnost, da smo še bolj odločni, brezkompromisni, kadar gre za katoliško vzgojo katoliških otrok. Ali more slabo drevo roditi dober sad? In zato: Ali more učitelj, ki so mu lastni liberalci ali levičarski pogledi na šolsko in izvenskolsko vzgojo zaupane mu mladino, vzgojiti to mladino v pravem katoliškem duhu, četudi morda v javnosti ne razlaga svojega tozadnega protikatoliškega in protiverskega mišljenja? Ne in ne! Zato pa, kdorkoli dela ali piše v tem pogledu drugače, je javen ali pa akrit zvodnik katoliškega slovenskega naroda.

Po sili razmer morajo danes slovenski katoliški starši trpeti, da velik del učiteljstva ne vzgaja otrok tako, kakor katoliški starši hočejo. Naj morda krogi že vendar enkrat začno resno misliti in delati na to, da bo vsaj bodoči učiteljski naračaj vzgojen po željah katoliškega slovenskega naroda, kakaj samo učitelji, prešajen s katolištvom v besedi in dejanju, bo pravi slovenski učitelj. Komar odločna volja slovenskega naroda ni mar, naj se na sili v slovenske učiteljske vrste in naj išče pravico do »svobode mišljenja« drugod, ne pa pri vzgoji slovenskih katoliških otrok. Tako je govoril Domoljub vseh petdeset let in bo govoril, ker je glasilo slovenskega naroda, če Bog da, tudi v bodočem polstoletju in še dalje.

V VSAKO RIŠO »DOMOLJUBA«

P O D O M O V I N I

Kako so v Poljanski dolini merjasca lovili

Ze vsa jesen straši tu v Poljanski dolini, v škofjeloških in polhovgrajskih hribovih divji prašič. Nekateri celo trdijo, da mora biti zverjadi v naših krajih celo več. Škode, ki jo je ta urcina napravila, je namreč precej. Temu je pohrustal mnogo koruze, pri drugem posestniku se je spravil nad zelje, pri tretjem mu je bolj dišala repa in korenje, posladkal pa se je tu pa tam kaj rad tudi s sadjem. Ob žetvi ajde, pravijo, je prišel celo gledat žanjice, ki so v velikem strahu pred njim zbežale z njiv. Pa ni morda to samo lovski slatinščina, pač pa dejstvo, ob katerem so naši ljudje prestali že precej strahu.

Morda bo kdo očital lovcom, da se že toliko časa potika divji prašič po naših krajih. Menda je tudi to neupravičeno, kajti lovci kar tekmujejo, kdo bo imel večjo srečo z nenavadno divjačino. Neki tukajšnji lovec se je pred kratkim odpravil proti večeru na lov. Takrat se namreč divji prašič najraje pojavlja. Ta lovec je tudi povedal dokaj zanimivo zgodbo o srečanju z divjim prašičem. Ta zgodba se sicer na prvi pogled zdi skoraj malo kačijava, pa je vendar resnična. V precej temni noči je ta lovec v hipu opazil kakih šest korakov pred seboj divjega prašiča. Hitro ga je »pomeril«, toda žival se za to še zmenila ni, kakor da bi ji takšen »prah« res ne mogel škodovati. Se drugič je pomeril in streljal, tokrat s kroglo. Pa se ga, na čudo, tudi krogla ni hotela prav prijeti. Po tem boju sta jo seveda lovec in zverina ubrala vsak v svojo smer. Lovec se je tudi pošalil, češ da je divja urcina njegovega lovskega psa tudi »samo malo povohalac«.

Lovca pa je poskusil sedaj na drug način. Nastavil je v koruzi, kamor je vedel, da bo divji

prašič gotovo prišel, veliko železno past. Zver je res prišla ravno na to mesto, se v past tudi ujela, toda past je bila preslaba, tako da jo je zver lahko skrivila in ušla.

Pred nekaj dnevi je divjega prašiča videl v gozdu neki tukajšnji posestnik in sicer na razdaljo približno 50 metrov. Hitro je odšel po lovca. Obja sta prašiča zasledovala ves dan, pa nista imela sreče.

To priliko pa skušajo izkoristiti tudi divji lovci, ki bi si tudi radi privoščili to nenavadno pečenko. Tako sta odšla s puško v prepovedani gozd tudi dva fanta tam nekje od Črnega vrha doma, ves dan sta gazila po snegu in se nato utrujena vvedla pod neko smreko. Eden od njiju si je celo vzela škoernj, da bi strelal iz njega sneg. Toda, strah in groza, v tem hipu se je že pokadila mimo divja zver, ki fantov najbrž ni niti opazila. Fanta pa sta se kljub temu toliko prestrašila, da sta jo ubrala kar čez drn in strn, eden seveda kar brez škornja. Kdo bi se tudi ne prestrašil zverine, ki tehta po pripovedovanju tistih, ki so jo videli, najmanj 200 kg.

Kmetom in lovcom se je izpolnila velika želja. Padel je divji prašič, ki je naredil ljudem toliko škode in lovcom zagodel marsikatero bridko. V soboto je merjasca ustrelil posestnik Janez Peternej. Cim se je med ljudmi to izvedelo, so romale v gostilno, kjer je bil prašič razstavljen, cele trupe ljudi gledat žudoc. Vaper je bil izredno velik in močan, zato ni čuda, če so se ga tudi lovci bali, čeprav so ga pri vsakem lovu tako navdušeno streljali, da je kar deževalo krogel. Lovci so na svoj plen ponosni, saj taka lovška sreča ni vsakdanja.

Iz raznih krajev

Prijateljem Prekmurskih Slovencev. Prosimo vse tiste, katerim smo poslali naše loterijske srečke, da nam čimprej nakažejo denar. Prosimi smo, da bi nam srečke takoj vračili, če jih ne bi hoteli obdržati, pa ker tega niste storili, smo prepričani, da dobimo prav kmalu denar za vse poslano srečke. Dobitki so lepi. Zrebanje bo nepreklicno dne 31. decembra. Izrebane številke bodo objavljene tudi v »Domoljub«. Pomagajte nam! — Prosvetno društvo v Pečarovcih.

Kolovrat. V soboto smo položili v grob Andreja Zupančiča, bivšega posestnika, trgovca in gostilničarja. Pokojnik je bil daleč na okrog znan in upoštevan mož. Daleč na okoli so ga spoštovali kot uglednega in naprednega moža. Svoj čas je bil tudi župan. Bil je vedno naročen na naše katoliške liste. Skrbel in zanimal se je za napredek v župniji in šel na roko vsakemu, kdor je pri njem iskal pomoči. Pri vseh javnih vprašanjih je zastopal katoliško načelo. Bil je podjeten mož, zato si je pridobil lepo premoženje in tako pripravil lepo dediščino svojemu sinu Rudolfu. Bil je vedno veselega značaja, posebno je ljubil petje. Zato pa mu je pevski zbor tudi zapel pred hišo in na pokopališču. — V dolgi boleznj je prestal mnogo gorja. Ze maja meseca ga je prvič zadela kap. Dočakal je lepo starost 81 let. Kljub slabemu vremenu ga je na zadnji poti spremljala velika množica bližnjih in daljnih prijateljev. Naj mu bo Bog obilen plačnik, ostalim pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Velestvo. Banska uprava je odobrila zgradnjo omrežja iz Trate v Adergas in priključek te vasi na bahnovinsko električno omrežje pod pogojem, da interesenti plačajo enkratni prispevek za elektrifikacijo v znesku 6857 din. Z gradnjo elektrovoda so pričeli ob koncu novembra, tako da je bila dne 7. decembra že potegnjena žica v župno cerkev in samostan. Na praznik Brezmadežne, 8. decembra, ob petih popoldne je bila slovenska otvoritev in blagoslov električne napeljave. V cerkvi so gorele še stare svetilke. Ob tej razsvetljavi je stopil na prižnico g. dekan Matija Škerbec in imel primeren govor. Ob koncu govora so se povertili reflektorji, svetilke pri stražarskih oltarjih in drugod. Po blagoslovu električne napeljave je bilo darovanje za

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

mož, katerega smo vi ljubili in ga bomo ohranili v trajnem spominu. Bog mu daj večni raj!

Krmeji - št. Janž. Dne 5. dec. smo proslavljali praznik sv. Barbare, zaščitnice rudarjev. Podjetje je na ta dan izplačalo vsakemu delavcu na roko 20 din. Spreveda s Krmeja k sv. maši v št. Janž se je udeležilo od 200 delavcev komaj 30 rudarjev in dva nameščena! Ni kriva tema kriza, ampak brezobzirnost samega delavstva in njih zastopnikov. Včasih je bila na ta dan lepa udeležba in godba, čeprav niso bili preveč rožnati časi.

Notranje gorice. Strahopetnemu dopisniku v »Slov. Narodu« z dne 4. decembra sporočam, da nimam časa, niti volje, da se bavim z anonimnimi odpadki, ki jih odklada v omenjenem listu. Odgovor pa bo dobil na pristojnem mestu. — Kristian F. Srečko, šol. upravitelj.

Dobraič. Tat je obiskal v Dobriču Janeza Siaka in mu odnesel prvih 2000 din, drugič pa 200 din. Okradeni je nekaj dni prej prodal kravo, kar je moral uzmoviti vedeti. Kdaj bodo take smeti, ki ne znajo ločiti svojega od tujega, izginile iz našega naroda? — Šelo nameravamo povečati za en razred. Kaj pa, če bi naredili novo šelo na Gor. vrhu, da bi otroci ne ineli tako daleč v šolo? Eno ali drugo je zelo potrebno.

Dolenjska Benetke. Silno slabo vreme, ki kar noče nehati, povzroča upravičeno bojazn, da bo po silno slabi letošnji letini segnila še ozimina. — Na naš št. bol je prevzel upraviteljstvo g. Stanko Gajšek. Toplo ga pozdravljamo in mu želimo veliko uspehov pri vzgoji naše mladine. — Baje delimo na občino koruzo za prehrano. Ljudje ta skromni živež željno pričakujejo, saj kar ni gospodarja, ki je letos toliko pridelal, da bi imel svojega živeža dovolj.

Podzemelj. Pred kratkim je imelo tukajšnje Kat. izobraževalno društvo svoj redni občni zbor v cerkveni dvorani, ki je bila nabito polna naših prijateljev. Na tem obnem zboru je bil ustanovljen tudi Fantovski odsek kot samostojno društvo. Vsako sredo se fantje z veseljem zbiramo v dvorani, da se izobražujemo za naloge, ki jih današnji čas zahteva od nas. Tudi telovadimo z veseljem. — Lepo slovesnost je imela ženska Marijina druž-

velike stroške elektrifikacije cerkve. Nato je imel g. dekan ob asistenci več duhovnikov pete litanije in zahvalno pesem. Po mnenju navzočih je razsvetljava cerkve v vsem posrečena. Posebno pozornost vzbuja lestenev v sredi cerkve. Vsi dosežani stroški za elektrifikacijo župne cerkve in samostana znašajo 25.027 din 75 par.

št. Lovrenc, Dolenjsko. Naš kraj je znan po lepi božji poti na Zaplazo in letovišču na Catežu kot izstopna postaja. Letoviščarji in romarji se pritožujejo, da imamo tako slaba pota, da bi se človek ekoraj utopil v blatu. Prosimo oblasti, da nam pomagajo, da popravimo vsaj, kar je najbolj potrebno. Z obljubami naših potov ne moremo popraviti. — Pretekli teden smo pokopali Kešetovega očeta iz Vel. Vidma. Bil je vzoren in krščanski

„Domoljub“ svojim naročnikom

Današnji številki je priložen na ogled naš popoldnevnik

„Slovenski dom“

Božično številko »Domoljuba«, ki bo izšla dne 23. decembra 1937, bomo opremili s tekočimi številkami, izmed katerih bomo izrežali

500 naročnikov,
katerim bomo pošiljali „Domoljuba“ v letu 1938 brezplačno

Za naše organizacije, ki jih tudi letos naprošamo, da del svojega dela posvete širjenju »Domoljuba«, razpisujemo

25.000 dinarjev denarnih nagrad,

ki jih bomo razdelili onim organizacijam, ki bodo dosegle relativno najboljše uspehe. Podrobna navodila bomo našim organizacijam poslali v kratkem pismeno.

V vsako slovensko katoliško hišo »Domoljuba«

ba. G. dekan Bitnar ji je blagoslovil novo zastavo. Žene so za to priliklo imele duhovne vaje. — Tudi praznik Brezmadežne smo proslavili z lepo uspešo akademijo. Dekleta so za ta praznik imele tudi duhovne vaje. — V Zemlju sta umrla oče in hči Moravec. Družina je s tem udarcem težko prizadeta. — Na Kučeru je pogorel senik Tončki Pezdire. Ker je družina revna, prosimo vse, da ji pomagata. — Silno smo se razburili zaradi steklega psa, ki se je klatil po naši fari. Do sedaj se je zglasilo že nad stotideset oseb, ki jih je ta pes odvel. Bog ve, koliko bi bilo še žrtve, da ni korajžni fant Janez Južna iz Dobravice pobesnelo žival potokel. Zasedoval je psa, ki ga je trikrat napadel, po cesti in opozarjal naproti prihajajoče, naj se umaknejo s poti, dokler ga ni pobil. — Že sedaj opozarjamo, da se člani Kat. izobr. društva pripravljajo, da nas na Stefanovo razvesele z lepo igro.

Poljana. Ono nedeljo je bil obešen plakat za Miklavžev večer, ki ga je priredilo Kmetско bralno društvo. Šel je na to predstavo tudi neki kmet, čez okmetje, držimo skupaj! Bil pa je tam — sam, med njimi, ki od kmeta — živé.

Zblje pri Medvođnih. Našo vas zadnje čase radi obiskujejo tatovi. Nedavno je umzovil obiskal hito Val. Šetine in pobral dva dobri moški obleki, eno svetločivo s pol centimetra širokimi progami, drugo temnočivo z drobnimi progami, dalje površnik iz usnja, ženski površnik s kožuhovinastim ovratnikom, temnomoder hubertus in še več drugega v vrednosti 3600 dinarjev. Če bi kdo prišel tatu na sled, naj ga izroči orožnikom.

Studenec pri Sevnici. Oni točen smo imeli kar štiri mrljice v fari, kar se pri nas menda ni še nikoli zgodilo. Med temi sta tudi Al. Mlakar iz Ponkve in Valentin Metelko iz Zavratec. Naj jima sveti večna luč! — Pred dvema letoma smo imeli po zaslugi našega g. župnika sv. misijon, lansko leto so imeli duhovne vaje moške in fantje, letos pa se hile duhovne vaje za žene pod vodstvom ž. g. lazarisla Martelanca.

Beltinci. V Soboško bolnišnico se je peljala obiskat svojo sorodnico Ana Zver od Lipe. Na poti domov je tako nesrečno padla s kolesa, da si je zlomila roko in dobila še druge poškodbe. Morali so jo prepeljati v bolnišnico.

Raka pri Krskem. Praznik Brezmadežne je bil tudi pri nas dan naših Marijinih kongregacij. Zjutraj so se zgrnili fantje in dekleta k obhajilni mizi. Popoldan pa je po govoru sprejel v fantov-

ske Marijino kongregacijo gosp. voditelj 14 novih kandidatov. — Dokaj gotovjenja je povzročilo dejstvo, da je orožništvo aretiralo štiri osebe zaradi razpečavanja ponarejenih kovancev. Zaplenili so za okrog 800 din falsifikatov in model za izdelovanje denarja. Tak posej pač ne prinese sreče!

Stara Loka, Marija Bergant, posestnica v Stari Loki, je stara že 88 let, pa nam je sama napisala pismo brez očal, v katerem nam sporoča, da je naročena na naš list že vseh 50 let. Piše nam, da je Domoljub vedno rada prebrala, kakor tudi njena družina. Spominja se, kako so pred leti nasprotniki našega lista hoteli vrniti ljudstvu list Rodoljub, ki se je odlikoval po surovem pisanju in ki je posebno grdo napadal ustanovitelja »Domoljuba«, takratnega kaplana in poznejšega prošta Andreja Kalana. Pa je ta list moral utihniti, »Domoljub« pa je krog svojih bralcev širil od leta do leta.

Trebnje. Dva vagabunda sta hotela vlomiti v župnijsko pisarno z vitrihom, pa se jima je zlomil, zato sta hitro odšla. Na cesti so ju kot sumljiva tička prijeli orožniki in povabili s seboj. Medtem je pa že g. dekan dobil v sljučavnicu odlomljeni del vitriha. Prinesel ga je orožnikom, ki so v žepu enega od prijelih ptičkov dobili zlomljeni vitrih. Tako sta padla v post postave dva nevarna zmikavec, od katerih ima eden že nad 40 zapornih kazni za seboj. Čez zimo bosta veekakor na gorkem, »pomlad bosta pa najbrže spet na novo začela s svojim tatinskim poslom...

Nova Štifta. Nedavno so prišli v neko gostilno trije lepo oblečeni gospodje, ki so pravili, da kupujejo kože. Popivali so do večera, nakar so pričeli pobijati steklenice, kozarce in luči. Vso škodo so lepo plačali, nakar so se odpeljali proti Gor. gradu. Drugi dan so se zopet vrnili in pili kar dva dni brez prestanka. Vino je teklo od miz. Kdor je prišel blizu, je dobil pišč, kolikor je hotel. Denarja so imeli nič koliko. — Tako brezumno zpravljanje denarja, združeno s surovostjo, bi morala oblast preprečiti.

Marija Reka. Zvedeli smo, da nas zapusti učiteljica ga. Ida Kocuvan. Bila je samo eno leto pri nas, pa smo jo vsi vzljubili, ker je res z materinsko ljubeznijo vzgajala naše otroke. — Pri nas je enorazrednica, ki ima 90 otrok, zato ni imela z rožičkami posute poti. Pogrešali jo bomo tudi pri cerkvenem pevskem zboru. Izrekamo ji zahvalo ter ji želimo veliko božjega blagoslova na novem mestu.

Iz naših društev

Ribnica. Pri nas gostuje Prosv. društvo iz Vel. Lašč s Finžgarjevo igro »Naša križ«. Začetek v nedeljo, 19. decembra ob 3 pop. Iskreno vabljeni!

Smartno pri Litiji. Praznik Brezmadežne je bil res naš mladinski praznik. Zjutraj je bil sprejem v fantovsko in dekliško Marijino kongregacijo. Sprejetih je bilo 48 fantov in 23 deklet. Popoldne je bila v domu marijanske akademije, ki je sijajno uspeša.

Trebnje. Naš fantovski odsek ne prireja več svoje tedenske sestanke ob četrtkih, marčev ob torkih ob 8 zvečer. Pred sestankom je telovadba. Fantje, se zamujajte lepih prilik za vašo izobrazbo ter se sestankom udeležujte!

Moravče. V Moravčah še nimamo Kmečke zveze, ki naj bi zastopala koristi našega kmeta v javnosti in delala za dobrobit kmečkih domov. Vabimo vse poštene kmeti ein kmečke fante, da pridejo v nedeljo, dne 19. decembra po prvi maši v kaplanijo, kjer bomo izvolili pripravljajni odbor, ki bo izpeljal ustanovitev Kmečke zveze za Moravče. Vabimo tudi prijatelje iz Peč, da se tega zborovanja udeležé. Prišel bo g. Brodar Janez, voditelj kmečkega gibanja med Slovenci. — Se nekaj moramo povedati. Po moravški občini hodi neki človek in hujska ljudi zaradi državnih obveznic, ki jih je izdala država in so jih dobile naša posojilnice. Vzem vlagateljem povemo, da jim ne bo nihče vsiljeval ne bonov ne državnih obveznic. To stvar je zadnji »Domoljub« dovolj jasno razložil in pojasnil.

Cerklje pri Kranju. Praznik Brezmadežne je naša farsa proslavila z akademijo, katero je priredil dekliški krožek v Ljudskem domu. Akademija je v vseh točkah dobro uspeša, zlasti simbolna »Povod Bogac« je bila zelo lepa. Za sklep smo se po govoru g. župnika vsi skupaj posvetili in izročili v varstvo Mariji Brezmadežni. — V.

RAZNO

L. Ganghofer:

Zločinci in avtomobil.
Ukraden avtomobil je postal po podatkih pariške policije glavno pomožno sredstvo velemestnih zločincev. Do 15 tisoč avtomobilov čaka dnevno na ulici na lastnike. Izmed njih postane 350 na mesec žrtve tatov, ki jih prepleskajo ali celo preoblikujejo kakor to storijo naši »kolearji«. Policia povrne lastnikom kvacjemu 10 odstotkov ukradenih vozil, dočim izginejo ostala brez sledu na deželo. Lastniki niso posebno prizadeti, ker so avtomobili akoro redno zavarovani. Na račun izplačane odškodnine si navadno kupujejo nove in boljše avtomobile.

Najvišja cesta v Evropi.
Pred dnevi je predsednik francoske republike Lebrun otvoril najvišjo cesto v Evropi, ki drži čez prelaz leeran 2769 m visoko. Možnost zgradbe ceste čez prelaz leeran, ki naj veže po najkrajši poti Lausanne v Švici z Nico in Sredozemskim morjem, je imel v mislih že Napoleon. Toda takrat se ni bilo za to tako važnih povodov kakor danes, ko je razvit tujski promet. Kdo

55

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Pozniš

Z obema rokama se je zgrabil gospod Vace za prsi, kakor bi moral svoje emotivne občutke predramiti k budnemu življenju. Stopil je k mizi, na kateri so že stali vrči z medico, in je globoko nagnil. »Tako, zdaj pa pridite!« je zamrmral, se smehljalje vzravnaval in krenil ven v vežo. Še preden je dospel do odprtih stopnic, so zavzveneli v izbi za njim udarci kladiava. Na belo steno poleg peči so pribijali križ, ki ga je prinesla Ula.

Na grajsko dvorišče so bili privreli hlapci in dekle, toda niso se smejali in ne kričali kakor zjutraj, ko je bil prišel brat Vampo; šepetajoč med seboj so stali in se plaho ozirali po visoki, ponosni menihovi postavi; po ulici med njimi je stopal Ebervaj, ki ga je vodil hlapec, k odprtih stopnicam. Ni še bil dospel do njih, ko se je prikazal v veži gospod Vace. Ko veselo se čudeč je razprostril oskrbnik roke in klical: »Ali me varajo oči, ali pa vidim prav: bogoslužec! Odštorkljal je navzdol po stopnicah, kakor da ga teži starost v kolenih. »Pozdravljam vas, pobožni oče, pozdravljam v svojem domu! Zemlja se je tresla ponoči in nesrečo sem stutil, pa glej: zdaj prihaja božja radost pod moj krov!« Pripravljal se je, da bi objel gosta, toda iz Ebervajnovih oči ga je zadel plamteč pogled. Gospod Vace se je zdrznil. Kje le je že bil videl te oči? Ta pogled? Kje le, kje? Hitro ko bežeča senca mu je šinilo do vprašanje skozi mišli. Toda njegove sladkobne besede se mu niso ustavile. »Zemlja se je tresla in veliki hrup je napovedoval veliko veselje!

Pridite, pobožni oče, pridite! V dobri uri ste prišli, miza je pripravljena, kakor bi čakala na vas — pridite le, pridite in si odpočijte posvečeno nogo pod mojo slabo mizo!«

Gospod Vace je hotel prijeti menihovo roko; toda Ebervaj je zastavil palico med njega in sebe in njegov glas je zavnel ko udarec kladiava: »Ne prihajam na gostijo, ne pijače in ne jedi ne iščem v tvoji hiši! Hlapec Vace, prihajam, da računam s teboj kot tvoj gospod!«

Temna rdečica je zalila Vacejev obraz. »Ti? Moj gospod?« se mu je utrgalo z ustnic, potem je zopet umolknil; izgubil je bil svojo krinko in je naporno poskušal, da bi se zbral. Tedaj je zagledal hlapec in dekle. »Kaj prodajate zijala?« Služničad je prhuila narazen ko jata kokoši, med katere je planila lisica. Dvorišče je bilo prazno in mrtvo — samo v pasjaku so cmevkali psi in v oboru so ulete roparske zveri hodile za palicami gor in dol. Gospod Vace se je obrnil proti Ebervajau in užaljeno se je držal: »Pobožni oče, slabo me pozdravljate!«

»Pozdravljam te, kakor si zaslužil od svojega gospoda! Zakaj gospodariš si v moji deželi kot slab hlapec.« »Slab hlapec!« Gospod Vace je prikimal in se nasmehnil. »Slab in nevreden, nevreden pred vami. Saj sem vam brž iz oči bral, da morate biti vi, ki mu je dana oblast nad Gadenom. Tako se torej morate imenovati Ebervaj, zakaj vaše ime je šlo pred vami kakor dim pred ognjem. In nobenemu boljšemu, tako so govorili, nobenemu boljšemu bi ne bila mogla biti predana v roke deželica, ki jo je gospa Adelhajda, naj blaženo počiva v miru, pobožno zaobljubila in podarila Cerkvi. Tako vas torej pozdravljam, hlapec svojega gospoda!« To je povedal tako preprosto in je zvenelo tako odkrito, da je Ebervaj pogledal okoli sebe, ko da se mora prepričati, ali se v resnici nahaja v hiši, ki jo je poskala v jez. Toda

Ljudskem domu so se prišel trimesečni kuharski tečaj za članice deklinskih krožkov. Obiskuje ga okrog 50 deklek, vodi ga pa gđ. učiteljica Kordiš Mellika — Kajničica Prosvetnega društva zopet redno pošilja ob nedeljah od 13—14. — Ljudska kola priredi prvo letošnjo mladinsko prireditev v nedeljo, dne 19. dec. ob 3 v Ljudskem domu. Pridite, da vidimo, kako nastopajo naši najmlajši!

Martjanci. Praznik Brezmadežne smo praznovali zelo pristržno, člani Prosvetnega društva in fantovskega oddelka. Prav lepo je bilo pogledati našo mladino, ki je pristopila k obhajitvi miru. Po službi božji smo imeli sestanek, kjer je govoril g. gospod Camplin, ki bo v kratkem odšel v Francijo. Dragomu prijatelju mladine želimo v tujini med našimi izseljenci mnogo sreče!

Boštanj. Naše prosvetno društvo je 5. decembra priredilo lepo proslavo narodnega praznika. Poleg lepega govora je nastopilo člansko s pevskimi točkami, deklamacijami in telovadbo. Ves spored je bil res lepo podan in so ljudje zadovoljni odšli domov z zavestjo, da nudi katoliška prosvetna organizacija svojim članom tudi pravo patriotsko vzgojo.

Bogojna v Prekmurju. Praznik Brezmadežne je naš fantovski odsek praznoval z lepo pobožno slovesno v cerkvi. Vsi fantje so prejeli sv. obhajilo. — Dne 18. dec. so je začel pri nas trimesečni gospodinjski in kuharski tečaj.

Litija. V soboto, dne 18. dec. ob 8 zvečer in naslednjo nedeljo ob 3 pop. priredi prosvetno društvo Na starbah lepo dramo »Vest«. Pridite! — Deklinski krožek ima redno vsako sredo zvečer sestanke s predavanji, ki se jih udeležuje veliko deklek. — Naše društveno življenje je v polnem razmahu.

Smaras ob Dret. V dvorani gasilskega doma smo imeli dve Miklavževi prireditvi; ob treh popoldne za šolsko mladino, zvečer pa za odrasle prijatelje naših gasilcev. Obe prireditvi sta bili prav lepi. Upamo, da se bodo ljudje tudi ostalih prireditev tako radi udeleževali.

Mirna peč. Prosvetno društvo je priredilo lep miklavžev večer, ki je napravil našim malim, pa tudi odraslim mnogo veselja. — Praznik Brezmadežne so naši fantje in dekleta lepo proslavili. Posebno lepa je bila akademija, pri kateri je nastopala naša mladina. Tako je prav!

Nova Štifta. Na praznik Brezmadežne je naša mladina, organizirana v fantovskem oddelku in de-

klinskem krožku, pristopila k zakramentom, popoldne pa priredila v dvorani lepo akademijo. Vsi so bili takega nastopa mladine veseli. Ono nedeljo smo imeli razgovor o elektriki, ki ga je vodil župan. Elektrike, ki sveti že povsod okoli nas, smo res potrebni in želimo, da bi jo kmalu dobili.

Zahvala pri škofji Loki. V nedeljo, 19. decembra ob 3 popoldne priredi izobrazevalno društvo predavanje s skiptičnimi slikami: »Potovanje na pariško razstavo.« Pridite v obilnem številu!

Radeče pri Zidnem mostu. V nedeljo, dne 19. decembra bo v dvorani Narodnega doma, po prvi in drugi sv. maši predavanje o časopisju s skiptičnimi slikami. Ker bo to prvo tako predavanje, zato vsi najljubšeje vabljeni od blizu in od daleč. Vstopnine ni!

Št. Jurij pod Kussom. Letos je po več letih prišel sv. Miklavž tudi v naš Društveni dom. Obdaril je blizu 200 otrok. — Dostojno in slovesno je naša mladina proslavila praznik Brezmadežne. Dekleta so imela duhovna vaje. Na praznik so imeli

Za samo 50 dinarico štiri igre proste a: toršk h tantem

Kakor že naznanjena, pripravlja Jugoslovanska knjigarica (oddelek: Založba ljudskih iger) v Ljubljani izdajo štirih ljudskih iger, ki bi veljale v sabkripični skupaj samo petdeset dinarjev (medtem ko so knjigarska cena za vse štiri knjige skupaj znašala najmanj 80 dinarjev). Vse štiri igre so proste vsakršnih avtorskih tansicov.

Pripravljajo se: kot duhovna igra Boonova »Sreča Cecilije«, ena najstajnejših sodobnih deklinskih iger, ki je prevedena že na več jezikov, — kot narodna igra Petračičev »Deseti brate v zamirni novi preredbi, ki je bila že najno potrebna, — kot socialna igra Vratuševa igra »Poslednji sin«, vzeta iz prekmurškega življenja in obravnavajoča vprašanje seasonskih delavcev in obolstnih patirjev, — in kot vesela igra Holbergova komedija »Po sili župana« (Den Politiske Kandestøber), ena najstajnejših satir na gostilniško politikanstvo, ki je prevajalec N. Kuret presadil v Ljubljano 18. st. letja.

Javite se takoj z dupisnico Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani, ker traja sabkripijski rok le do 1. decembra t l in izidejo knjige le, če se prihlji zadostno število reflektantov.

skupno sv. obhajilo člani prosvetnega društva, fantovskega oddelka ter članice deklinskega oddelka in Marijine družbe. Po litanijah pa sta factovski in deklinski odsek priredila akademijo, ki je bila zanimiva zaradi bogatega sporeda in pa, ker je bila prva te vrste na našem odru. Akademija je na vse navzoče naredila zelo dober vtis.

Ajdovca. Prosvetno društvo priredi v nedeljo 19. decembra ob 3 v šoli predstavo »Mlinar in njegova hči«. Pred igro pole medani zbor. Vabljeni — Na praznik 8. decembra je priredila fantovska kongregacija prelepo proslavo v čast Brezmadežne. Proslava je bila dokaj dobro obiskana. — Fantovski sestanki se vrše vsako sredo in so dobro obiskani. Začeli smo se pripravljati za postavitve lastnega doma. Fantje je korajzno za delo!

Preiganje pri Litiji. Kakor smo že poročali, priredi dramski odsek društva na božični večer po polnočni krasno versko igro »P e d t i k r i t e«. Režijo vodi g. župnik. — Vrhudno vabimo!

Geriče. Prosvetno društvo uprizori v nedeljo, dne 19. decembra ob 3 popoldne božični misterij »Henrik, golavi vitezi, to je prva prireditev v letošnji sezoni. Vabimo k števečji udeležbi.

Melika. V Meliki je bil otvoren zbiravstveni dom za Belo Krajico. Imeli smo tudi bijzicnsko razstavo. Razstava kakor tudi predavanja se je udeležilo ljudstvo v obilnem številu. — Praznik Brezmadežne je tudi naša mladina lepo praznovala v cerkvi. — Prosvetno društvo se živahno giblje. Priredilo je Miklavžev večer za otroke in odrasle. — Usanovili smo tudi fantovski odsek. Imamo tudi deklinski odsek. Za razvedrilno bosta skrbelo dramski odsek in tamburaški zbor. — 11. decembra je umrl v Zeleznicah Hela Jože v najlepših letih. Zapušta ženo in nedoročle otroke. Naj pošiva v miru! Ostalim naše iskreno sožalje! — Novo leto prihaja! Treba bo obnoviti naročnine za časopisje in tudi naročiti na novo, posebno naše dnevnike. Vsako nedeljo po osmi maši dobite v društvu vsa pojasnila glede naših časopisov.

Boj za naše občine

Dol. Logatec. V Dol. Logatcu so bile na Miklavževu nedeljo občinske volitve. Postavljeni sta bili dve listi. Lista JRZ z nosilcem g. Oblakom in lista opozicije z nosilcem g. Tršarjem, dosedanim županom. — Lista JRZ je dobila 266 glasov, opozicija pa 240 glasov. Nasprotniki so si na vsu moč

ko je gospod Vace upogvil pred njim koleno in zegal po rokavu kute, da bi jo poijubil, se je Ebervajz z nagubanim čelom umaknil. »Blejati te čujem ko jagne in vem vendar: volk si! Ne dotikaj se roba moje obleke. Tvojega pozdrava mi ni mar. Ni se ti kaj dosti mudilo z njim. Teden dni sem že v svoji deželi, naznanil sem ti, da sem prišel, toda tvoja slaba vest se je ogibala mojih oči.«

»Pobožni oče Gospod! Kaj neki mislite o meniči? Zdelo se je, da je zadel gospoda Vaceja ta očitek globoko v njegovo nedolžno srce. Ko potoček mu je žuborela beseda z ustnic. Ves vesel da je pozdrvil glas, ki mu ga je bila prinesla Reka, njegov dobri otrok; pripravil je pojedino in čakal na dobrdodošle goste. In ko na njegovo začudenje niso prišli, je dan za dnem s sinovi in hlapci preiskoval dolino. »Zaman! Nisem vas našel in sem se že bal, da ste zopet odšli iz teh krajev. Bilo bi mi zeio žal, zakaj povem vam, pobožni oče, potrebni ste nam kakor ljudi ljubí kruh. Ljudje v Gadenu so trdi poganski bučmani — trajalo bo dolgo, preden bo vaša pobožna beseda našla odprta ušesa in vaša uoga odprte duri.

»Čudi sovraži pastirja. Drugo je, ki me je prigralo k tebitc Njegov glas se je učvrstil, njegove oči zaplamtele. »Odkar sem stopil v avojo deželo, nisem storil nobenega koraka, da ne bi našel krvi, ki si jo preli, da ne bi zadel na pepel življenja, ki si ga strl, da ne bi videl teči solz, ki si jih izel t! Vace! Kako si gospodaryl v tej deželi?«

»Jaz? Jaz? Mar me vara uho? ... Gospod Vace je prestrašen sklenil roke nad glavo. »In vi, pobožni oče, vi mislite ...« Prijel je Ebervajza za roko. »Toda stopite vendar v izbo, prosim vas! Kako me morete tako hudo obtoževati pod milim nebom, pred ušesi moje služinčadi!«

Ebervajz si je oprostil roko. »Naj služinčad le poslušal, nič novega ne bo čula iz mojih ust. Kar si storil, je znano vsem med tem goramitc

»Ne, ne, pobožni oče, obrekli so me pri vas! In misli si tudi, kdo je to storil: ribič! Ne verujte mu, sovraži me in se mi ustavlja ...«

»Ne, Vace! Z nobeno besedo te niso obtožile Zigenotove ustnice. Tebe toži kamenje!c

bi si namreč ne želel redkega užika, voziti se z avtomobilom skozi mogočno krajstvo ledenikov?«

V grkem delu Macedonije se danes nosijo tamkajšnje kmetice do 27 sponožih kril naenkrat. Vsako ima čisto avtoevrsne tradicione vzorce. Ta krila perejo komaj na deset let enkrat.

Mrtvec se je peljal s kolegom. Nedavno je neki policaj v Parizu zagledal kolestarja, ki je drvel mimo njega z veliko naglico, ker je bilo menda nekoliko navzdol; noče je mirno držal na pedalih, glava pa mu je čudno onletala sem in tja. Ne bližnjem ovinku se je nenadoma zrušil, policaj je skočil k njemu, ga dal prenesti v bolnišnico, kjer so ugotovili njegovo smrt. Na kolestu ga je namreč nenadoma zadela kap, pa je bil tako zaganan, da se je že mrtvec peljal nekaj časa nemoteno naprej.

Loterija. Zgodovina loterije je zvezana z mnogimi prigodbami. Tako se je zgodilo pred kratkim v Italiji, da je prišel v Firenzi kr brivcu nek gospod, ki je dal brivcu za enkratno britje oreško veliko loterijo v Tripoliju, čee da ima samo debele

Ebervajz je potegnil roko čez čelo in njegove oči so preletele obširno dolino; te zadnje besede je bil gospod Vace dobro izbral; zbudile so v Ebervajzu spomin na vse, kar je bil moral doživeti davi, ko je odhajal z doma. In, ali ni njegov zvon dan na dan vabil zaman?

Bistro oko gospoda Vaceja je ujelo spremembo v Ebervajnovem obrazu in porabil je to menthovo občutje, da je odvedel gosta med prijaznimi besedami, ki jih je Ebervajz komaj kaj poslušal, po odprtih stopnicah navzgor. V veži se je Ebervajz prebudil kakor iz sanj; in njegov glas je drhtel. »Nočem iskati resnice v tvojih besedah. Najsi govoriš odkrito ali ne, prišel nisem, da bi poizvedoval, kaj misliš o menč. Sovraži me, nič ne bom žalosten in ne bom te za to pokoril, zakaj volk po svoji

»Popravil? Mar moreš oživetiti mrtve, prelito kri stociti nazaj v prazne žile? Obup spremeniti v veselje in srāmoto v čast? Toda pri Bogu, ki je pravičen in je tvoja dela v del, ne boš ušel kazni! Vace, Vace, smiliš se mi, ako pomislim, kako boš stal pred večnim sodnikom! A zdaj še žliviš in prišel sem, tvoj gospod, da ti ukažem: sleherno bilko, ki jo je tvoja pest le upognila, pa že ne zlomila, boš zopet poravnal! Izročil mi ubogega dečka, ki si ga neusmiljeno kaznoval za majhno krivdote

prizadevali, da bi obdržali občino v svojih rokah. Razposihali so volilcem letake, na katerih so se grdo norčevali iz g. Oblaka ter ga obrekovali. Mišljeli so, da bodo s tem pridobili volivce, pa so dosegli ravno nasprotno. — Ljudje so z veseljem pozdravljali g. Oblaka, ter vzklicali kralju ter dr. Korotcu in s tem pokazali, da odobravajo politiko našega narodnega voditelja.

Ig. Občinske volitve so se vršile v nedeljo v najlepšem redu in miru s sijajno zmago naše liste Merzel, ki je dobila 340 glasov in 16 odbornikov. Naši politični sosedje pa bodo imeli v novem obč. odboru močno zastopstvo dveh odbornikov. Zato so zelo razočarani in potrti, a mi jim ne moremo pomagati: dobili so pošteno plačilo za svoje veliko delo za blagor izanske občine. Kadar ljudstvo plačuje, plačuje temeljito! To so bile res prave volitve: popolna svoboda za vse; tudi nacionalisti so imeli svobodno agitirati, svobodno so letali od vasi do vasi, od hiše do hiše in rotili in mlo proslili za glasove. Listo so z največjo težavo sestavili šele v zadnjih dneh. In kakšno listo! Ko je nekdo naših prebral njihov kandidatsko listo, je zaklical: »Možje in fantje, čuvajmo izansko občino!« Grozili so nam pred volitvami, da bodo prišli na dan volitev na Ig vsi z Golaga z nozi in da bo tekla kri. Propadli so in mi smo zmagali! Pri obč. volitvah 1933 in 1934 so delali nasilje, katerega ne bomo nikdar pozabili. Mi pa smo zmagali v poštemen boju brez vsakega nasilja, brez ovad in brez arelacij. Volitvno zmago smo dostojno proslavili v naši dvorani.

Vače. Občinske volitve so dale novo urejeni občini novega gospodarja. Meje občine so se od zadnjih volitev precej spremenile. Pri ustanovitvi mlinske občine sta ostali pri Vačah vasi Kandrase in Vidgri. Ob razpustitvi St. Lambertske občine so pripadle Vačam vasi Podbukovje, Sirokaset in Laze ter Cvečec in Vovše. Proti pričakovanju pa so se priključile litijški občini vasi Konj, Hrib, Cirkuše in Zahrib. Sedanja občina Vače je imela za volitve pripravljeno 252 glasov. Udeležilo se je kljub zapadnemu snegu n voden poti 190 volivcev, to je 75%. Vložena je bila samo ena lista z nosilcem Jakobom Kimovcem, svojčas odstavljenim in preganjanim županom.

Mozirje. Za novo spojeno občino Mozirje so razpisane občinske volitve za v nedeljo, 19. dec. PRJ je po vseh krajih občine imela zaupne sestanke, na teh sestankih so navzoči izbrali najbolj sposobne moše, ki so sedaj kandidati za odborniška mesta. Vsi zbrani mošeje pa so na skupnem

sestanku zbrali soglasno za županskega kandidata sedanjega župana Jošipa Jošta ter postali celo leto kandidatsko listo, na kateri so zastopniki vseh naših krajev. Naši nasprotniki niso mogli postaviti svoje liste, zato pa sedaj propagirajo abstinenco.

Pilštanj. »Slovenska vas« je dne 16. oktobra priobčila dopis, v katerem nesramno napada našega župana, češ da pristransko postopa proti somišljenikom mačkove skupine. Članek nav. cel niz laži. »Slovenski vasi« naj bo v odgovor le to, da so vsa podkikanja gola izmišljotina. Vsakdo, kdor pozna našega župana, mora te kievete gladko zavrniti. Nasprotniki bi radi oblatili našega župana, pa se jim ne posreči. Naš župan je po zmagovitih volitvah javno izpovedal, da pri javnem delu ne bo poznal razlik med njegovimi pristaši in mačkoveci. Resničnost teh trditvev lahko dokáže. Šaj je pri gradnji ceste zaposlenih več mačkovecev, kakor naših pristašev. Glede dopisa se bomo pa še drugje pomenili.

DOBRO ČTIVO

Zel in plevel ali zdravljenje z naravnimi sredstvi, to so: sonce, voda, zrak in zdravilne rastline. Knjiga obsega 296 strani in stane nevezana 50 Din, vezana 60 din; založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Zdravje je dar božji in življenje tudi — zato se noramo truditi, da ju ohranimo. Ohranili pa ju bomo, če bomo zmerno živeli in se strogo držali navodil in nasvetov te knjige, jo pogosto prebrali in spoznali, kdaj in kako naj uporabljamo glavna zdravilna sredstva, katera nam nudi Stvarnik in narava zastoni; uspeh ne bo izostal. Koliko ljudi gre v prezgodnji grob, ker niso pravočasno poskrbeli in odstranili strupene sokove iz notranjosti telesa. Zato spada ta dragocena, važna knjiga v vsako hišo, saj nam demo v njej vsak grmčič in rastlino, ki vsebuje zdravilno moč, in si jih lahko sami naberejo in pripravimo, saj so vrata v božjo lekarno (naravo) na sležaj odprta vsakomur. Knjiga je razdeljena tako, da so boleznin in zdravilne rastline navedene v abecednem redu, kar omogoča bralcu hiter in boljši pregled. — Samo po sebi pa je umljivo, da pri resnih obolenjih kliče vsak izkušenelega zdravnika in se točno ravna po njegovih navodilih. —

Poslajte naročnino!

Dr. Jože Lavrič

tajnik »Kmetске zbornice«.

Zadnjič smo v našem listu povedali, da bo uspešno delo Kmetске zbornice prav bistveno odvisno od njenež urada, oziroma od sposobnosti in neospobnosti uradnih tva. Tega se očitno dobro zaveda tudi zbornično predstavo, ki je imenovala že prvo osboje in povzročilo ob tej priliki vodstvo urada enemu najsposobnejših naših mladših javnih delavcev, to je dr. Jožetu Lavriču.

Dr. Lavrič je znane Lavričeve rodbine iz Moravč, kjer je tudi njegov brat prii; bijen župan. Gimnazijo je dovršil v škofskih zavodih v Št. Vidu in v Ljubljani, nakar je odšel študirat gospodarstvo na Dunaj, v Berlin in v Švicco, kjer je v Zürichu postal tudi doktor gospodarstva ved Po dovršenih študijah je vstopil v službo višje oblasne samouprave, kjer mu je bila poveljena statistika, a še preden je prišel do pravega dela, so bile oblasne samouprave razpuščene. Ob tej priliki je prišel tudi dr. Lavrič v banovinsko službo in je obenem dovršil še pravno fakulteto ljubljanske univerze.

V banovinski službi je bil dr. Lavrič zaposlen na raznih področjih, kjer je celo prejšnji režim postal pozoren na njegove zmožnosti. V tej dobi je objavil tudi dve važni razpravi: »Samouprava gospodarstva v Dravski banovini« in »Organizacija statistike v Jugoslaviji«, ki dotikata, kar o resno in globoko je dr. Lavrič zaje, nekatera naša važna vprašanja. Zanimivo je tudi to, da je dr. Lavrič kot komisar nekdanje »Samopomoči« naredil konec špekulacijam, ki so pripravile toliko revežev ob težke milijone.

Po nastopu sedanjega režima je bil poklican dr. Lavrič takoj na službovanje v Belgrad, kjer mu je bilo poverjeno zaupno mesto v kabinetu ministra dr. Koroseca.

Ko so bile letošnjo pomlad osnovane Kmetске zbornice in so se začeli ozirati po vodinem uradniku, od katerega je v znatni meri odvisen ves uspeh in neuspeh urada, so se kmalu osredotočili pogledi vseh na dr. Lavriča ter ga pridobili za to, da je sprejel ponudeno mu mesto, kjer bo lahko še bolj uveljavil svoje velike in še neizčrpane zmožnosti nego v politično-upravni službi. Mi smo prepričani, da je dobila mlada Kmetška zbornica z dr. Lavričem na čelu moža, ki bo tako kot nihče drugi izpolnil nade, ki jih stavi v to prevajno ustanovo naše kmetško ljudstvo.

denar in se bi rad menjal. Brivec je vzal srečko. — Srečka je zadela in brivec je dobil za enkratno britje 20.000 din. Nič manj zanimiv slučaj, ki se je zgodil v Švici. Nepoznani dobitnik velike loterije je dobil 100.000 frankov. Ta pa ni sprejel vsega denarja, češ da ni igral zato, da bi dobil, pač pa, da podpre ustanovo — igral, so namreč za brezplačne in se zadovoljil samo z 2000 franki.

Petdesetletnico bolnika v bolnišnici. V neki bruseljski bolnišnici so praznovali te dni svojevrsten jubilej: Nek bolnik je praznoval 50-letnico svojega vetopa v bolnišnico, v kateri je nepretrgoma ves čas. Mož, ki je praznoval tako žalosten dogodek, se piše Henrik Chateau. Kot dveletni otrok je težko zbolel in morali so ga prenesti v bolnišnico. Tu ga je zadela še mrtvoud. Po šestmesečnem bivanju v bolnišnici sta sirotku umrla oče in mati. Vse premoženje je podedoval otrok. Njegovi sorodniki so sklenili, da naj ostane kar v bolnišnici, saj z denarjem, ki ga je podedoval, bo lahko plačeval bolnišnico. Od tega časa ni več zapustil bolnišnice.

Plašno je prejel gospod Vace gledal v menihovo plameteče lice; a zdaj mu je rahla rdečica spreleteita razdejani obraz in čudeč se je vprašal: »Kateroga dečka?« Zasmejal se je. »Pa vendar ne mislite Huceta, pobožni oče, kozjega pastirja?«

- >Daj mi dečka!«
- >Kako naj vam ga dam? Fant je že davno zopet čez hribe in doline. Proti moji zapovedi je šel na moj prepovedani hrib. Tako sem ga — red mora vendar biti — vtaknil za eno noč v luknjo in ga drugo jutro zopet izpustil. Poskakoval je ko kozliček. In zato prihajate, pobožni oče, in ...«
- >Deček se ni vrnil domov.
- >Ni se vrnil domov?«

Gospod Vace je začudeno pogledal. Potem bo pač na planini pri svojih kozah! Kje naj bi sicer bil? O, ljudje, ljudje! Kako ljudje obrekujejo! Toda poznam jih! Kar brž zabavljačo čez gosposko! Izpustim lastovico in drugi dan gre po vsej dolini glas, da sem izpustil jastreba, in preden bo priletel ta jastreb do Untersberka, bo nastal iz njega že zmaj. Tako govorijo ljudje! Komaj za katerega vem, ki bi tehtal besedo, da se le obrne pogovor proti oskrbniku, ki mu morajo odrajtovati davek. Toda ribič, da, ribič! Sovraži me in so mi upira — vendar moram priznati: pošten je! Če bi vedel kaj o meni, gotovo bi se pritožil!« Gospod Vace je pogledal Ebervajna. »In po vsem, kar sem povedal, vidim, da mi še vedno ne verjamete! Pa stopite z menoj v izbo — tam visi sveto razpelo, pred katerim molim vsako jutro in vsak večer, prisegel bom nanj, in če bi še vedno ne marali verovati, potrpite, sklical bom moje hlapce, da bodo pričali in prisegli!« Hotel je steči proti stropnicam.

Tedaj ga je prijel Ebervajn za roko. »Pusti to, Vace! Prisegel si pri svetem križu, verjamem ti! In nič me ni želja, da bi ogledoval tvoje hlapce, ki so pobožno Hiltišalkovo nišo spremenili v krčmo in segli po našem vinu!«

- >Gbjestna družčina, pobožni oče! In lovske šege! Tako so navajeni! Toda potrpite, naučil jih bom lokati vodo! In iz hiše spodim vsakega, ki mi vrlega Hiltišalka ...«
- >Četudi spodiš hudobne in najmeš dobre hlapce,« mu je segel Ebervajn v besedo, »slabi vzgled tvojih sinov jih bo pokvaril. Pokliči svojega najstarejšega, ki mu je Henink ime!«

V Vacemanovem obrazu se je zdržnilo. »Ni ga še z loval!« Obžalovaje je sklenil roke. »Če bi zdaj je doma bil fant, da bi ga mogel postaviti pred vas, pobožni oče, in bi mi ga vzeli v šolo! Ah, ta fant! Bo domala že štirideset let star, pa imam z njim še take težave ko z otrokom, ki dobiva zobe. Vsak dan naprede krajrovega! In ostali niso dosti boljši. Seveda, bil bi čudež! Pred petnajstimi leti, komaj da je bil rojen najmlajši, so izgubili svojo dobro mater in so doraščali ko divjaki v gozdovih! Ozrite se lja, pobožni oče,« gospod Vace je pokazal z roko čez jezero in vtrepetal z glasom, »tam z Vranje stene je padla njihova mati Frideruna čez skalovje, in še danes nihče ne vé, kako se je ta nesreča zgoditi mogla! In zdaj pomislite: sedem fantov, pa brez matere!«

Naročaito in čitajte „Domoljuba“!

P I S A N O P O L J E

Ali smo res tako žejni

Na zadnjem zborovanju, ki so ga imeli člani abstinencijskega združenja v Belgradu, je predsednik te organizacije podal zanimivo ugotovitev, koliko v Jugoslaviji vsako leto popijemo na žganju in vinu. Povedal je precej visoko številko, namreč celih pet milijard dinarjev. Toliko za vino in žganje. To bi bilo ne dosti manj, kot polovica vsakoletnega proračuna kraljevine Jugoslavije. — Tako visokih številki menda le ne povzročajo samo toliko mali in kljub temu toliko obrekovani Slovenci. Ni milijarde se pa vendar še ne razumejo.

V skalo se zaletavajo

Casopis »Kat. inozemski misijonik« je nedavno priobčlil podrobnejše podatke o številu nemških katoličanov na svetu. Po teh podatkih je celotno število Nemcev vseh ver na svetu okrog 95 milijonov. Od teh živi v Evropi 86,8 milijonov, v Ameriki 7,4 milijonov, v Aziji, vsehvi Evropsko Rusijo, okroglo 1 milijon, v Avstraliji 40.000 in prav toliko v Afriki. Število obmejnih in inozemskih Nemcev se suče okrog 30 milijonov.

Nemških katoličanov pa je: v Nemčiji nad 22 milijonov, v Avstriji 6 milijonov, v Luksemburgu 262.000, v Lichtensteinu 10 tisoč, v Danzigu 135.000, v Švicah 1.150.000, v Angliji 10.000, v Nizozemski 60.000, v Belgiji 100.000, v Franciji 1.300.000, v Portugalski 150.000, v Italiji 270.000, v Češkoslovaški 3 milijone, na Ogrskem 450.000, v Jugoslaviji 500 tisoč, v Romuniji 480.000, v Bolgariji 2000, v Grčiji 600, na Poljskem 400.000, v Litvi 3000,

v Latviji in Estlandiji 4500, na Finskem 600, na Norveškem, Švedskem in Danskem pa 5500. V Evropi je torej 36.200.000 nemških katoličanov, izven Evrope pa nad 3 milijone.

Od 95 milijonov Nemcev je torej na vsem svetu nad 40 milijonov nemških katoličanov. Ali hitlerjevci s tem dejstvom resno računajo pri svoji protikatoliški politiki?

Za krščanstvo Evrope gre

Pred nekaj dnevi so priobčlili pariški listi izvelece pisem, ki sta jih pariški nadškof-kardinal Verdier in angleški nadškof Hinsley poslala kot odgovor na znano skupno pastirsko pismo španskih škofov. Kardinal Verdier piše med drugim sledeče:

»Pretrajljivo pismo, ki ste ga na nas naslovili, je v resnici delo luči. S koliko jasnostjo prikazujete vzroke, ki so v vaši deželi povzročili strašno vojsko, ki še vedno traja! Kolikšno uslugo izkazuje vsem narodom zemlje, katerim v luči dogodkov prikazujete, kam vodi praktično brezboštvo, propad pravni, slabljenje avtoritete in ljubimkanje vlad s temi nauki, ki vodijo v propad in smrt! Je to izredno koristen nauk, ki ga posebno nam dajete. V krvave rdeči luči vaših dogodkov moremo lažje spoznati nevarnosti, ki nas ogrožajo in mi vidimo jasneje, kako velika mora biti naša pazljivost in kakšno naše delovanje. Popolnoma jasno je, da je silna borba, ki danes napaja s krvjo zemljo katoliške Španije, v resnici borba med krščansko kulturo in sovjet-skim brezboštvom. Kri tisočih mučencev bo izprosila španski zemlji novega blagoslova. Bo-

doča Španija bo venčana s siavo mučencev in mnogih junakov in bo lepša, kakor je bila kdajkoli v zgodovini.

Angleški nadškof pa je španskim škofom napisal tudi tole: »Od vsega početka nam je bilo jasno, da ne gre v Španiji le za kako državljansko vojno v prilog kake vladarske družine, ali kake vlade in še manj, kar se je varljivo poudarjalo, za demokracijo španskega naroda. V obžalovanja vrednem bratomornem boju smo spoznali strašen pretres, ki maje osnove družabnega življenja, kakor jih prikazuje tudi vaše pismo in ki ogroža obstoj španskega naroda. Prav dobro vidimo, da je bil požar na španskem polotoku podtaknjen od onih, ki hočejo ves svet zajeti v plamene revolucije, pri čemer je krščanska kultura obsojena na pogin. Nismo se pomišljali, da ne bi naših rojakov v tem smislu obvestili in da je tudi naša domovina ogrožena od iste nevarnosti, ki je upropastila Španijo. Kajti pregovor pravi po pravici: »Ako gori plot, ki nas loči od sosed, mere naša lastna hiša postati žrtev plamenov. Mi odklanjamo, da bi bili pripadniki kake politične stranke, toda prav jasno spoznamo in nismo od vsega početka nič dvomili, da ni samo katolicizem, ampak vera sploh glavni cilj napadov brezbožnih sil, ki so si Španijo izbrale za tisto glavno bojno točko, iz katere so hotele zažgati svetovno revolucijo v vsej prosvitljeni Evropi.

Verska svoboda v sovietski Rusiji

Nova ustava jamči versko svobodo. Kakšna je ta svoboda v resnici, kažejo sledeče številke: Prvo polovico tega leta je bilo zatorženih in zaseženih 612 cerkva, odnosno bogoslužnih prostorov. Med temi je bilo 81 katoliških, 402 rusko-pravoslavni, 60 turških mešej, 55 judovskih sinagog, 6 batistovskih in 2 metodistovski cerkvi. Od raznih brezbožnih

Gustav Strniša:

Ogljarji

Jernej ga je vprašaje pogledal.

Tonač je prijazno nadaljeval:

»Niti zaupati se ne smem nikomur in se z njim posvetovati! Tebi bi že povedal, saj si molčeš in tihi. In ti si morda tudi res edini, ki bi mi lahko pomagal!»

»Kako naj ti vendar pomagam jaz samotar?« se je začudil ogljar.

Tonač mu je vse povedal o uboju.

Pronej se je praskal po glavi in kimal, premišljeval je in napanjal možgane, a takoj mu ni padla nobena pametna na um:

»Vedel sem, da ga ti nisi! Zdej bi bilo dobro tega vruga prisiliti, da bi priznal, seveda bi bilo dobro, pa še kakot! Toda na kak način naj zlodeja prisiliš?«

Tonač se mu je polaskal:

»Moder si in močan, da bi ga lahko zmlel v prah. Svetuj mi vendar in pomagaj!«

Jernej je še in še kimal, se drgnil po debelem, močno zapognjenem nosu, srčil dolge resaste obrvi in kremžil zarjaveli obraz. Naposled je stisnil iz sebe:

»Zdej še ne vem ničesar, nobenega izhoda ne najdem! Toda čakaš, da se prespim! Morda se vendar spomnim kaj pametnega, saj večkrat priletim mimo, pa se oglasi! Pozabil pa ne bom, kajti tudi meni je ta cigan goraki! Pa ti moram vedeti človeka, a drugi naj trpi zavoljo njega. Jaz bi take ljudi kar brez sodbe pobesil! Potem bi se bil vsak premislil in bi ne moril!«

7.

Stari lesni trgovec Zaločkar je umrl ravno pravi čas. Na srečo je bil življenjako visoko zavarovan, da sta bila stn in žena preskrbljena. Prav tisti dan,

ko je prišel eksekutor, da bi mu prodal, ga je že dopoldne zadel mrtvoud.

Vse njegovo veliko posestvo je odkupil trgovec Mešiček, ki je bil moderen, mlad in podjeten človek. Imel je že prej v bližini Zaločkarjevega svoje ogromne hote, a zdaj je še Zaločkarjeve prikupil.

Takoj prve tedne je svetoval svojim uslužbenecem, naj priredijo svojo veselico. In drvarji in ogljarji so se res zedinili, ker je gospodar silil, naj se odločijo:

»Le brez skrbi naredite rajanje! Zaločil bom denar jaz, a potem mi vrnete! Dobiček bo pa ves vaš, jaz ne maram ničesar!«

Mešiček, ki za delavce ni bil slab gospodar, si je od veselice obetal posebno spremembo. Upal je, da bo lahko svoje mestne prijatelje, ki so bili pač sami razvajenci, kar presenetil. Tudi svojo sestro Minko in njene prijateljice je pregovoril, da so se začele zanimati za prireditve in so hotele pomagati kolikor mogoče.

Mešiček sam je pa koval načrte in premišljeval, kaj in kako bi vse uredil, da bi bilo več zanimivosti in privlačnosti.

V široki dolini med hribi so se pričele priprave. Minka in njene tovarišice so prihajale slednji dan z vozom na trato, pregledovale delo, svetovale in ukazovale ter privlačile s seboj jed za delavce.

Vsi, zlasti ogljarji, so bili veseli, saj se jim tako še nikoli ni godilo.

Drvarji so postavili iz debel visoko mračno kubo, podobno staroveški graščini. Vse je bilo preprosto, a dobro izdelano, saj je nadzoroval delo lesar Lesin mladi inženjer Silvnik, ki je nekega dne omenil tudi Jeriji:

»Tako zanimivi ste ogljarji. Dajta se no še vi postaviti in naredite kaj svojstvenega!«

In Jeriša se je spomnil, da bi napravil v kotu visoko kopo, ki bi jo zažgali na veselici, a poleg nje bi postavili beraško ogljarsko kočjo.

In Jeriša je to dejal tovarišem, ki so bili takoj zadovoljni. Lotili so se posla in zgradili kopo, ki je imela skoraj deset metrov v premeru. Teško so jo gradili in putruditi so se morali, napravili so zanjo poseben oder. Naposled je stala tam popolna in lepo okrogla. Zamazali so jo s ilovico in jo potem pokrili s travnato rušo, da je bila videti kakor hribeček.

Dan veselice se je bližal. Vsi so ga željno pričakovali, a najbolj Mešiček sam, saj je povabil mnogo odličnikov.

Veselični prostor je bil popolnoma spreminjen. Razni paviljoni so se smehljali med drevmi, zastavice so frotale, povsod je sijalo cvetje in umetno zgrajeni grad je vabil s svojo senco s hladom in dobro založenimi shrambami.

Preden se je tisto nedeljo pričelo slavlje, je hotel Jeriša odvesti ženo in otroke v ogljarsko kočjo na veselico:

»Naj si gospoda ogleda, kako je vse v resnici! V koči boste in sprejemali boste te bogataše, da bodo vaj videli naše pravo stromaštvo, ki ga pač poznajo menda iz knjig, ali še to ne! Pa se je upra žena in tudi Vera.«

Naposled je Jeriša odvedel samo svoje najmlajše. Pa se je med potjo spomnil na gospodarja. Tako skrben je bil in dober ta gospod Mešiček, morda mu ne bo prav, da privede s seboj te zamazane otroke?

Ko je prišel na veselični prostor, je našel vse že bolj spreminjeno kot doslej in vse praznično in veselo. Mladenke so šele zadnji dan okrasile svoje stojnice z veneli in vse urodile. In ko je stopal okoli in videl same srečne obraze, mu je postalo kar nekam nerodno.

Tedaj se je oglašala gospodarjeva Minka, ki je prihiteda od nekod in se naenkrat znašla smehljajoča se pred ogljarjem:

»Janez! Veste kaj? Otroke bi bili pač lahko doma pustili in prišli z ženo in Vero, ki je prikupljivo in lepo deklet! Ali jima ne privoščiš!

Mali oglasnik

Vnaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5.—. Naročniki »Domoljub« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijska potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslove oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Napredoj posestvo

na Vel. Cirkniku štev. 5 p. St. Rupert na Doljenškem: hiša, vrt, sadovnjaka, 2 gozda, majša in večja njiva, vinograd, vse v dobrem stanju. Pojasnila daje Kovač Anton, Vel. Cirknik p. St. Rupert.

Hišica, zanesljivega in varenega konj, najraje takega, ki pozna Ljubljano sprejem za Novo leto. — Naslov v upravi Domoljuba pod št. 19489.

Koruzje krmno peso, seno in slamo prodaja Marija Štebe, Mesto 81. p. Komenda.

Sveto hiše vseh velikosti po najnižjih cenah. Justice še od Din 2.— naprej. Trgovci znaten popust. Franc Konjedič, kornik, pošta Stražišče pri Kranju.

Vlečne kobilice

denarnih zavodov, ki so vključeni v Zadrnični zvezi, kupujem in oplačujem po najnižjih cenah. Ponudbe nasloviti na upravo Domoljuba pod št. »Prilike« št. 18788.

Lepe bruce simondolka, prav dobra mlekarica, s teletom na prodaj. — Vrtačnik, Viš št. 175.

Lepe in poceni

so oblačite, če naročite obleko, sukno ali povrhnjico pri Bobnar Anton, Godešič, Škofja Loka.

Konjsko seno 4.00) kg. prodam. Trzin št. 65, Banko.

Odšel je od doma 17 letni Zajc Franc. Fant je velik, močan in malo ječija. Kdor ve, kje se nahaja, prosim, naj sporoči očetu Zajcu Francu, Dev. Mar. Polje 101.

Tajna radio-postaja v Nemčiji. Vsa nemška varnostna služba mrzlično išče neko oddajno postajo, ki se oglašuje redno vsak večer in pripoveduje o težki usodi nemških vojakov na španskih frontah, o delavskih nemirih v Nemčiji, o ojačitvah nemške vojske in drugo. Vesti so seve za vlado in njene organe silno neprijetne in zdaj se orožniško trudi že tedne, da bi odkrilo tajno oddajno postajo. Slutijo, da je tajna postaja v službi komunizma. Odkriti je že niso mogli.

Rakete proti aeroplanom so začeli izdelovati v Angliji. Rakete se izstrelje iz primeroma majhnega topa. Težke so 16,5 kg ter uničijo vsako letalo, ki se nahaja 60 m nad, oziroma 60 m na stran ali 40 m pod eksplozivnim središčem rakete.

Hišica in dekle

stara okrog 30 let, za vsa kmetijska in hišna dela, sprejemem z novim letom. — Benčina Ivan, mesar in gostilničar, Dev. Mar. v P. pri Ljubljani.

Šivalne stroje in radio aparate kupite po zelo nizki ceni pri tv. Plevel v Preski p. Medvode. Zahtevajte ponudbe.

Kostanov les in drva javo kupujem skozi vse leto. Drago Hadl. Novo mesto.

25 Singer in Pfaff

akoraj popolnoma novih šivalnih strojev, pogreznjivih, ki šopajo in šikajo, po neverjetno nizkih cenah na prodaj edino pri »Promet«, nasproti križanske Jerkve).

Za vsa dela na gruntu in pri živini sprejemem o Božiču ali takoj poštno dekle. Ponudbe pod »Dobra plača« na Domoljuba pod št. 18.904.

Šuškinjo za domača dela in hišica k živini, sprejem Molar, Ižanska cesta št. 282.

Škabi za čevlje

so izabeite, če jih pri meni naročite. Jernej Jeraj, Zapoje št. 10, Salednik.

70 Din dnevno

vsak lahko zasluži s prodajanjem ali izdelovanjem potrebnih predmetov. Pošljite zahteve za odgovor. — Batič, Ljubljana, Tyrševa 15.

DROBTINE

Prve redne poštne zveze po naših krajih. Prve dni meseca avgusta leta 1833 so vpeljali redno poštno zvezo med Ljubljano in Zagrebom. Voz je odhajal iz Ljubljane vsak torek in vsako soboto popoldne ob treh ter je prihajal v Zagreb vsako eredo oziroma nedeljo ob tričetrti na eno popoldne. — Vražal pa se je iz Zagreba vsak ponedeljek in petek ter prihajal v Ljubljano v torek in soboto popoldne. Ob vsaki vožnji je mogla ta pošta vzeti tri potnike in njihovo prtljago, razen tega pa seveda tudi pisma ter denarne in blagovne pošiljke. Do 40 funtov je bila prtljaga prosta, razen če jo je potnik ocenil nad 60 gl. — v tem primeru je bilo potem treba plačati porto po tarifi. Potnik pa so v objavi naznanili, da postiljona ni treba dajati nobene napitnine, ker jo dobi od države.

Okna iz papirja so se v bolnišnicah zelo dobro obnesla, če so primerno tenko in dobro preparirana, propuščajo namreč sončne ultraviolettne žarke, česar o steklenih oknih ne moremo reči.

Radio-zvočniki nasestvo zvonov. Na Francoskem so napravili poizkus, ki menda ne bo našel preveč posnemalcev. V zvoniku noterdamske cerkve v mestu Roubaixu so odstranili zvonove, na njihovo mesto pa postavili tri zvočnike, ki so v zvezi z ojačevalci v zakrletiji. Tu se nahaja tudi gramofon s ploščo, na kateri so posneti glasovi holandskih cerkvenih zvonov. Prvi poizkus se je baje posrečil in je bilo nove glasove čuti daleč naokoli. Novotarija pa med ljudstvom ni vzbudila posebnega veselja in se najbrž ne bo preveč razširila.

Kje največ dežuje. Eden najzanimivejših vremenskih pojavov je menda na gori Waiialeale na otoku Kauai v havajskem arhipelu. Gora je visoka komaj 1660 m. Njena znamenitost je, da na vrhu neprestano dežuje. Dognano je, da pade letno do 15 m dežja, kar je najvišja padavinska številka na svetu. Vendar dežuje samo na vrhu, dočim je po bočje gore in njeno vzhodje enako bogato na padavinah kot ostala okolica.

Težka zimska hrana

In premalo gibanja sta v zimskem času vzrok slabše prebave želodca, čestih omotice, zaprtosti in nerednega črevesnega delovanja. Stare boleznici so vsled mraza zopet izraziteje pojavljajo:

- splošno in prehitro dabeijenje,
- hemoroidi in zaprtje,
- metnje v isledeu,
- črevesna obolenja,
- glavebel, nespečnost,
- napetost telesa,
- emetica in sastrupljenje.

Posebno zreljšje in starejšje osebe so tem nadlogam podvržene.

PLANINKA ČAJ

Čisti ter tako deluje blagodejno na vse telo in na vaše splošno zdravstveno stanje.

Zahtevajte v apotekah izrečno le »Planinkac čaj-Bahovec«, ki se ne prodaja odprt, temveč le v zaprtih in plombiranih zavitkih z napisom proizvajalca:

APOTEKA MR. BAHOVEC, Ljubljana,
Kongresni trg 12. S. br. 282893

Džingkiskan, sloviti mongolski vojskovođa, še vedno znana sodobne zgodovinarje. Džingkiskan je bil sin nekoga pastirja, a ga je mongolski kan Toghrul posinovil. Za njim je postal vladar 400 tisoč Mongolov ter si je skušal na čelu močnega vojske podjarmiti ves svet. Zasedel je vo Azijo in se nato obrnil proti Evropi ter jo zasedel do Jadrana in Vzhodnega morja. Vsa Evropa je zatrepetala pod močnim mongolskim rodov, ko je njen poveljnik nenadoma odredil umik svojih čet nazaj v Azijo. Vzrok tega presenetljivega umika niso mogli doznati do danes. O mongolski vojski je danes znano, da je poznala izredno disciplino, imela svoj generalni štab, svoje zdravnike, inženjerje, pionirje ter bila oborožena s kaonami in plinskimi bombami. Ostala je nepremagana, po Džingkiskanovi smrti pa je ogromna vladavina, katere se obseg je bil večji od polovice zemeljske oble, razpadla.

Prati grgranje nastopa na podlagi röntgenskih raziskovanj berlinske klinike Hasse. Pri večjih goltanca in mandljev — pravi dr. Hasse — grgranje ni samo brezpredmetno, ker grgrajoča tekočina ne pride do bolne točke, temveč celo škodljivo, ker nastanejo na počitka potrebni točki pretresi. Priporoča, da se desinfekcijska in protivnetna zdravila dovodejo do obolelega mesta ali s pastiljami (kroglicami), ki se v ustih polagoma z dotičnim zdravilom.

Venčeslav Vilar

trgovec v Ljutomeru

naznanja, da je preselil dne 9. decembra 1937 svojo znano trgovino v vsakovratno železno, barvani, bencinom, čebelarskimi potrebščinami, kovalkim premožem, dvokolesi, šivalnimi stroji, orožjem, municijo, specerijo i. t. d. iz dosedanjih prostorov na Glavnem trgu

v bivšo Rosenberg-Sesslerjevo hišo
na Cerkevem trgu.

Cene nizke! Potrežba solidna!

Brzeparilnik „GAMA“

domač proizvod, izdelek isti kot inozemski in nad polovico cenejši izdeluje
Ciril Podržaj, ig pri Ljubljani
 10 letno jamstvo. Ceniki brezplačno.

Spela: »Kje pa je vaša Tončka?«

Jera: »Že spi. Ona gre vedno s kokošmi spat.«
 Spela: »Res? To bi pa hotela videti; ali mi pokažeš kurkni?«

Brinje novo oddaja po ugodni ceni
 Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 8.

Kraljevska krona iz platina. Za novo angleško kraljico so pripravili krono, ki bo nekaj posebnega. Krona namreč ne sestoji iz zlata, kot je bilo to dolele običajno, marveč iz najdražje kovine, iz platine. Notranji obroč te krona je iz zlata, vsi ostali njeni deli pa so iz platine. Kraljica Elizabeta bo torej prva kraljica, ki se bo lahko ponazela s platinasto krono.

Kupujemo domače **hrastove hlode** v debelinah nad 25 cm in dolžinah na 8 m. Ponudbe staviti na: **REMEC - Co**, lesna industrija, tovarna parketov, **DUPLIKA pri Kamniku**

Gospod Trebušnik postaja z vsakim dnem bolj rejen in okrogel. Da bi shujšal, je pričel vsako jutro jezdit konja na sprehod. Po dveh tednih ga vpraša prijatelj Blaž: »Koliko je že zgube na teži, odkar jezdiš?«

Trebušnik: »Petnajst kilogramov...«

Blaž: »Sijajno!«

Trebušnik: »Da, že za petnajst kilogramov je shujšal — konj!«

AL. PLANINŠEK — Ljubljana
 Beethovenova ul. 14 - Telefon 35-10

Isposluje vse bančne, kreditne posle, nakup in prodaja HRANILNIH VLOG najugodnejše proti tekočjemu plačilu.

Skrinjica cesarice Elizabete. Dunajski listi poročajo o dragoceni skrinjici cesarice Elizabete, shranjeni v dež. arhivu sodišča v Brnu. O zgodovini te skrivnostne skrinjice poročajo, da je skrinjico odkril cesar Franc Jožef po smrti svoje soproge. Ni je hotel odpreti, marveč je odredil, da jo imajo potem, ko umre sedanji rod, odpreti člani dunajske znanstvene akademije. Pred svojo smrtjo jo je izročil grofu Taaffeju, ki jo je pozneje predal dež. sodišču v Brnu. Sluti se, da se nahajajo v skrinjici zapiski rajne cesarice o smrti prestolonaslednika Rudolfa. Odpreti jo bodo glasom nekega kodicila leta 1950.

Zlata nedelja!

Manufakturna, modna in kozmetična trgovina

F. L. GORIČAR - LJUBLJANA

sporoča vsem cenjenim odjemalcem, da bo imela ob trgovini na Sv. Petra cesti št. 29 in 30 zadnjo nedeljo pred božičem ves dan odprti. Izkoristite nedeljsko vožnjo na železnici tudi oddaljenejši odjemalci! Vsak, kdor kupi na ta dan za nad Din 50.—, dobi **BOŽIČNO DARILCE!** Sklicujte se na ta inserat!

Piljuča odraslega človeka. Piljuča odraslega človeka imajo prostora za 3 do 4 litre zraka. Človek potrebuje kadar je pri miru, 8 litrov zraka v minuti, pri boji 18 litrov, pri naglem vzpenjanju 24 litrov in pri daljšem teku 57 litrov v minuti.

Naše načelo za Božič je: Nizke cene in dobro blago!

Perilo:

moške okstort srajce	Din	19.— dalje
moške maje		21.— "
moške hlače		21.— "
moške srajce		25.— "
moške spodnje hlače		18.— "
ženske maje		21.— "
ženske bluze		21.— "
damske maje s rokavi		18.— "
damske hlače		15.— "
damske flor nogavice		6.— "
moške nogavice		2.75 "
moške dokolenke		9.— "
damske triko rokavice		10.— "
moške triko rokavice		11.— "
brisače		8.— "
servijeti		4.— "
gumijasti predpasniki		12.— "
samovezaice		7.— "
moške vestije		45.— "

Čevlji:

otročki	Din	18.— dalje
ženski		68.— "
moški		78.— "
copate otroške		18.— "
copate ženske		26.— "
copate moške		50.— "
snežice		69.— "

Usnjeni predmeti:

denarnice	Din	2.— dalje
otročke torbice		3.75 "
ženske torbice		27.— "
aktovke		35.— "
kovčegi s ključem		14.— "
kovčegi od 35 cm dalje		32.25 "

Porcelan:

skodelice za kavo	Din	7.—
servis za črno kavo, 14 delni		40.—
servis za čaj, 15 delni		55.—
jedilni servis za 6 oseb, 26 delni		220.—
garnitura za pecivo		35.—

Steklo:

kozarci	Din	1.—
servis vinski, 6 delni		12.75
servis za liker, s podstav.		18.—
servis za vodo		18.—
servis za kompot		80.—
doza za sladkor		8.—
doza za maslo		12.50
nastavek za sadje		15.—

Razne potrebščine:

milo	Din	0.50
gumijaste gobe		2.75
ogledala za britje		9.50
aparat za britje		7.—
zobne ščetke		2.50
kozarci za zobe, v barvah		2.50
doze za milo		2.50
glavniki		1.50 dalje
žepni noži		4.— "
nahrbtniki za otroke		10.— "
nahrbtniki za moške		50.—
manikire		18.—
razpršilniki		12.50
jedilni pribor za 6 oseb		159.—

Oblačila:

kepe	Din	7.—
otročke obleke		78.—
moške obleke		221.—

Velika izbira igrac po najnižjih cenah!

ANT. KRISPER

MESTNI TRG 26 **LJUBLJANA** STRITARJEVA UL. 1-3

V nedeljo, 19. dec. trgovina ves dan odprta!

Zanj ni pomoči. Stari Krhelj se strašno boji tatov. Nekeč potoži svojo bolezen sosedu. Sosed ga nato vpraša: »Če se še tako bojiš tatov in popuhov, zakaj si ne nabaviš puške?« — Krhelj odvrne: »Seveda, da bi mi šlo to ukradli.«

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU!

MEINEL & HEROLD, Maribor št. 197

Velikauski plišči bodo letala, ki bodo služila prometu London—Pariz. Njihova krila merijo 33 m. Zene jih 14 motorjev a skupno 800 konjskimi silami; na uro bodo dosegali brzino do 300 km. Noeijo lahko bremena do 20 ton ter vrhu tega 42 potnikov in 5 mož posadek. Njihova koleca imajo premer 1.85 m. Letala so zgrajena iz jekla.

Proizvodnja zlata v Sovjetski Rusiji. Točnih podatkov o proizvodnji zlata v Sovjetski Rusiji nimamo, ker Rusija uradnih podatkov ne objavlja. Preračunani pa je mogoče, da narase proizvodnja zlata v Sovjetski Rusiji vsako leto za 26 odstotkov. Cenijo, da je Rusija pridobila leta 1930 44.900 kg zlata, l. 1931 52.000 kg, l. 1932 61.000 kg, l. 1933 88.000 kg, l. 1934 126.000 kg, l. 1935 150.000 kg, lani pa 200.000 kg.

ZOBOTREBCE vseh vrst kupuje
M. PAKIČ, Ljubljana, Sv. Petra nasip 27 (za vodjo)

On in ona. Na vratih nekega čevljarja je bilo s kredo napisano: »Počakajte, sem zraven v gostilni.« — Spodaj pa je bilo napisano z ženske pisavo: »Samo malo počakajte, sem šla ponj!«

Gobavec more v kitajski deželi Kwantung. Zopet so jih pomorili in poklali 125. To delajo prištan naziranja, da je najbolje take ljudi spraviti s sveta. Gobavec je na Kitajskem veliko. Samo v mestu Kanton jih je v tamkajšnjih bolnišnicah več kakor 20.000.

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v „Domoljubu“!

»Domoljub« stane 36 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Doplač in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnina inserate in reklamacije pa uprave »Domoljuba«. — Oglaš se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Čeb.